

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . K 28.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6-50
za en mesec " " 2-20
za Nemčijo celoletno " 29.—
za ostalo inozemstvo " 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . K 24.—
za pol leta " " 12.—
za četrt leta " " 6.—
za en mesec " " 2.—

V upravi prejemam mesečno K 1-70

SLOVENECE

Inserati:

Enostolpna petlitvrsta (72 mm):
za enkrat . . . po 15 v
za dvakrat . . . " 13
za trikrat . . . " 10
za večkrat primeren popust.

Poslano in rekl. notice:

enostolpna petlitvrsta (72 mm)
30 vinarjev.

Izhaja:

vsak dan, izven nedej in
praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6.
Avstr. poštne hran. račun št. 24.797. Ogrske poštne
hran. račun št. 26.511. — Upravniškega telefona št. 188.

Gg. volilci za dopolnilno deželnozborsko volitev v Ljubljani!

Volilna dolžnost in ljubezen do našega mesta nas v torek dne 24. septembra zopet kliče na volišče. Apeliramo na razsodnost volilcev, ki naj nas mirno, a zavestno združi pri volitvi v prepričanju, da je Ljubljana in ž njo vse njeno prebivalstvo od dosedanje svoje politike imela že dovolj škode. Volimo kandidata Slovenske Ljudske Stranke, stranke pozitivnega dela, ki sta

Ivan Kregar,

pasar in hišni posestnik v Ljubljani

in

Dr. Lovro Pogačnik,

deželni komisar v Ljubljani.

Komur je resno za korist in za resničen napredek Ljubljane, bo volil kandidata Slovenske Ljudske Stranke!

Za ljubljansko vodstvo Slovenske Ljudske Stranke:
Dr. Vinko Gregorič.

Trozveza in troententa.

Najvažnejši mednarodni politični dogodek zadnjega časa je koncentracija francoskega brodovja v sredozemskem morju, obenem pa odplove angleško sredozemsko brodovje na sever. Ta pomorska strategična odredba temelji seveda na političnem dogovoru med Francosko in Angleško, glasom katere prevzame Angleška varstvo francoskega obrežja na severu, francosko brodovje pa varstvo angleških interesov v sredozemskem morju, pred vsem pa bo ščitilo pot v Indijo. Znano pa je tudi, da sta sklenili pomorsko konvencijo Francija in Rusija in pomeni koncentracija francoskega brodovja na jugu brezdvoma politično potezo troentente.

Neposredno se obrača ost te odredbe proti Italiji. Zato italijanska javnost

tega francoskega koraka ni preveč prijazno sprejela, da kaže se celo neko resno vznemirjenje. Francosko časopisje pa tudi nič ne prikriva, da pomeni koncentracija francoskega brodovja na južni obali grožnjo. »Temps« in »Journal des Débats« sta, inspirirana od merodajne strani, Italiji namignila, da mora s Francosko in Angleško ostati v dobrem razmerju, kajti če bi se ob obnovitvi trozveze, ki prihodnje leto poteče, preveč nagnila k svojim dosedanjima zaveznikoma, Nemčiji in Avstriji, bi imela opraviti s Francosko, ki lahko ogrožuje srednjemorsko pozicijo Italije. Francozi namreč računajo na to, da Avstrija komaj gradi dreadnoughte, Italija pa bo morala po miru s Turčijo vse svoje brodovje, ki je v vojski zelo trpelo, prenoviti.

Na drugi strani pa diplomati trozveze tudi ne počivajo. Avstrija in

Nemčija postopata v zunanjepolitičnem oziru slejkoprej sporazumno, pred koncem tega leta se pa snidejo v Italiji nemški kancler Bethmann-Hollweg, grof Berchtold in italijanski minister za zunanje zadeve San Giuliano. Kakor stvari stoje, smemo pričakovati, da se trozvezno razmerje, ki se je bilo pred leti zrahljalo, utrdi in se trozveza revidira ter v svojem času zopet obnovi. Italijanska diplomacija je namreč preveč razsodna, da ne bi videla da ima od trozveze več koristi in da ji slejkoprej nujna večje varstvo kakor troentente.

In res — čemu bi se troentente toliko bali? Rusija nikakor ne želi priti v konflikt z Nemčijo — to je potsdamski sestanek jasno pokazal. Rusija pa je tudi naznotraj slejkoprej jako slaba; mornarice nima skoro nič, dokler se nova zgradi, bo še precej preteklo, v vojaštvu pa vre duh upornosti in anarhije, kar svedoči dogodka v Sebastopolu in Kronstadtu. Pravijo, da se je nekaj podobnega čutilo tudi ob proslavi stoletnice borodinske bitke. Rusija je zadovoljna, če dobiva od Francije vsakotoliko svojih par milijard. Kar se Francije tiče, ni njeno brodovje na bogve kako visoki stopnji in združeno avstrijsko ter italijansko bi mu bilo najbrže kos. Sicer bi pa Francija imela v takem slučaju opraviti na kopnem z Nemčijo, kar bi po vsej priliki Francozom ne bilo preveč prijetno. Projektirano izkrcanje angleškega ekspedicijskega zbora na nemški obali pa menda Nemčije tudi preveč ne vznemirja.

Najnovejša poteza troentente zato nima tiste velike važnosti, katero ji pripisuje francosko časopisje, ki odnekaj rado pretirava. Sicer pa je brodovna konvencija med Francijo, Anglijo in Rusijo bila nekaj naravnega in logičnega. Glavna stvar je, če se je trozvezi te konvencije kaj bati — nam se zdi, da ne preveč.

Puljsko smetišče.

Pulj, 18. septembra 1912.

V torek se je pričela pred rovinjskim sodiščem sodnijska razprava proti prejšnjemu ravnatelju puljskega mestnega stavbnega urada, inženjeru Borriju in proti uslužbencu istega urada Sfiligoju. Inženjeru Borriju očita obsirna obtožnica, da je rabil pri zidavi svoje monumentalne pa-

lače stavbni material, ki je bil last mestne občine in da je uporabljal zase mestne delavce na stroške občine. Razun tega ima Borri kot bivši šef mestnega stavbnega urada še druge stvari na vesti. Sfiligoju očita obtožnica, da je šel pri vseh teh goljufijah, oziroma tatinskih manipulacijah svojemur šefu na roko in ga pri teh poslih na škodo puljskih davkoplačevalcev podpiral. Zaslanih je bilo mnogo prič, med njimi tudi c. kr. notar dr. Stanich, nekdanji puljski župan, in iz Oberdankove afere znani italijanski iredentist Privileggi. Značilno je, da ta dva laško-liberalna gospodara nista vedela nič navesti proti Borriju. Obtežljivo pa je zoper ta dva famozna mestna uradnika izpovedal podjetnik Chiuda. Pod prisego je izpovedal, da je Borri rabil pri zidavi svoje palače, katere vrednost se ceni na 500.000 kron, material, kateri je bil mestna last in da je pri prevažanju tega materiala rabil konje in vozove, kateri so bili istotako mestna last, oziroma v mestni službi. Izpovedal je tudi, da je delalo pri Borriju nešteto delavcev, ki so bili v mestni službi in za Borrijevo privatno delo od mestne občine plačani. Zaslanih bo kot priče še mnogo delavcev in pa tudi one kapacitete, katere so še pred meseci delile vse sladkosti tega življenja z Borrijem in čakajo sedaj svoje usode v rovinjskih zaporih. Razprava bo končana šele v sredo pozno v večer.

Ta razprava, kakor tudi vse prejšnje, so pokazale, da celo sodnijsko postopanje o puljskem mestnem polomu ni in ne bo prineslo davkoplačevalcem tistežnega zadoščenja, kakršnega se je po pravici pričakovalo. Sodnijski ni bila dosedaj v stanu takorekoč nič pozitivnega doznati o puljskih municipalnih kavalirjih. Kar je sodišče dosedaj doznalo, so večinoma in primeroma s tem, kar se je na puljskem municipiju vse godilo, le prave malenkosti. Zna se, da so prišli vsi, kolikor jih je bilo dosedaj obsojenih in kar jih še bo, s culico v Pulj, danes, po par letih, pa imajo ogromna premoženja. Borri ima palačo, katere je vrednad 500.000 K, Filinič ima palačo in še menda okolu 200.000 kron naloženega denarja itd. Kje pa so še one vsote, katere so ti kavalirji sproti porabili za svoje do skrajnosti razkošno življenje?

Dalje je pri vseh dosedanjih procesih značilno to, da se zaslišujejo tudi prejšnji župani, samo o zadnjem, dr. Varetonu, pod katerega pokroviteljstvom je zavzemala municipalna tatinska družba take dimenzije, kakršne še nikoli preje, se ne sliši nič, akoravno se nahaja zadnji mesec v Pulju

LISTEK.

Kako je Gašper volka čakal.

Humoreska. Spisal Iv. Baloh.

Po naši vasi se je hipoma raznesla novica, da se nahaja v Mašunu — obširnem gozdu — velik volk. Vozniki, ki vozijo oglje na kolodvor, so ga videli in zatrjevali, da tako velikega volka še niso videli nikoli. Ni čuda, da se je vseh vaščanov polastil velik strah, tembolj, ker je vaški pastir prignal domov vso čredo ovac razun treh in ker sta ponoči pri dveh gospodarih zmanjkala oba psa-čuvaja. Ženske so takoj uganile, da volk ni sam, ampak da ima pri sebi tudi volkuljo in gotovo tudi lačno družino. Čisto naravno je, da niso otroci v Mašunu več nabirali malin, ženske ne gob, vozniki pa so šli skupaj, boječ se, da ne bi jih napadla strašna zverina.

V nedeljo po službi božji je oklical občinski tajnik pred cerkvijo, da dobi tisti, ki prinese glavo pglavarja volkove družine, pri županstvu nagrade dvajset kron. Možen in fantom so se sicer sline cedile po svetlih kronicah, toda večina vaščanov ni imela orožja, pa tudi upali se niso, ker mrcina v gozdu, tako so dejali, najbrže ni sam.

Tam pod cerkveno lipo pa je zvesta

poslušal župansko oznanilo Pluskarjev Gašper in kar iz spomina mu ni hotelo iti tistih dvajset kronic za volkovo glavo. On je bil znan po celi občini kot divji lovec, vendar ni bil menda posebej nevaren, ker so rekli tisti, ki so ga poznali, da niti — mačka ne zadene. Gašper pa je imel prijatelja Štinetovega Petra. Ta dva sta bila kot brata. Vedno sta bila skupaj. Skupaj sta v šolo hodila, skupaj sta jabolka kradla, skupaj sta šla k birmi in skupaj sta šla na nabor. Potrjena pa nista bila, tega pa nista bila onadva kriva. Skupaj sta hodila za procesijo in skupaj za pogrebi, četudi nista bila soseda, in obljubila sta si, da bosta drug drugega pokopala. Ko je torej Gašper vzel na piko volkovo glavo, je seveda o tem moral zvedeti tudi Peter. Vsako nedeljo po popoldanski službi božji sta se dobila pod lipo in šla k županu na pol litra. Tam sta si povedala vse vesele in žalostne novice preteklega tedna.

Ko sta se torej preteklo nedeljo popoldne zopet dobila in ko so se drugi ljudje nekoliko oddaljili, je Gašper komaj čakal, da je izpregovoril:

»Veš kaj, Peter, na volka pojdiva!«

To je bilo pa čisto gotovo, če je Gašper kaj sklenil, da mu je Peter pritril. »Bova pa šla« — je bil kratek njegov odgovor. Ko sta torej sedela pri svoji znani mizici v kotu, kot vsako nedeljo, je bilo treba natančneje določiti načrt.

»Veš kaj, Peter, kar jutri zvečer poj-

diva. Danes je nedelja, se ne spodobi, jutri pa takoj, da naju drugi ne prehitijo,« je dejal Gašper.

»Dobro,« je odgovoril Peter, »ampak, kako ga naj dobiva, ko ne vemo, kje ima svoj brlog?«

»Nič hudega,« pravi Gašper, »meni je ves Mašun dobro znan. Boš videl, da ga dobiva. Za brlog res ne veva, ampak vado morava seboj vzeti. Volk ueno uro daleč meso diši, to jaz vse vem kot star lovec. Veš, tebi je pred tednom poginil tvoj pes Smuk; na vrtu si ga zakopal, izkoplj ga, deni ga v vrečo, jaz pa prinesem pušo. Mrhovino priveževa na tla ob hojo, da je mrcina ne odnese, midva zlezeva vsak na eno hojo in paziva, kdaj volk pride. Kdor ga prvi zapazi, ta drugega opozori; ti vzameš seboj cepin, jaz pa pušo. Vidiš, tako dobiva dvajset kron, in cela vas bo o naju govorila, da sva ljudi rešila strašnega sovražnika.«

»Pametna misel, dober načrt,« je pritril Peter; »kdaj se pa dobiva?«

»Jutri zvečer prid k meni v mraku,« mu odgovori Gašper. »Luna bo sijala, pot bo lepa, do desete ure sva v gozdu, potem nastaviva in ob zarji bo že volk naš, naše pa tudi županove kronice. Peter, to ga bova pila potem prihodnjo nedeljo.«

»To ga bova pila,« je ponovil Peter in izpil kozarec do dna.

Med tem je prišel v sobo županov hlapec Janez in pripravljal mize za večjo

družbo, ki je ravnokar prišla. Janez je poslušal pogovor, ni se dosti zmenil za Gašperja in Petra, ko je pa slišal, da se gre za volka, tedaj je pa vendar pristavil:

»Gašper, ti ga že ne boš nikoli.«

Gašperja je pa to zjezilo; zato mu je glasno odgovoril: »Kaj pa tebi mar? Ti pa še manj, ko še puške nimaš!«

Tedaj je prišla družba v gostilno in mize zasedla. Pogovor med Gašperjem in Petrom je prenehal. Stvar je bila itak dogovorjena. Peter je vzel v roke nek star časopis, Gašper pa prižgal svojo pipo in čez nekaj časa sladko zadremal. Sploh je bila to njegova slabost, da je rad zaspal. Zato je dobil večkrat v cerkvi iz prižnice glasen ukor, če je le preveč na glas dretto vlekel, ako ga že ni popreje sunil v bok Peter, naj se vendar nekoliko preмага.

Ker družba ni hotela iti iz gostilne, dan se je pa nagnil, je Peter zbudil Gašperja, da je čas iti domov.

»Pa pojdiva,« je dejal Gašper.

Plačala sta in šla.

»Torej jutri zvečer — je še pristavil Gašper. »To ga bova pila.«

»To ga bova — je odgovoril Peter — in šla sta vsak proti svojemu domu.

Noč je minula, dan se je nagnil. Peter je izkopal Smuka in ga dal v vrečo.

Ko je nastal večer, je povedal Gašper svoji Rezi, da gre nad volka. Sicer je v drugih stvareh imela njegova Reza vedno prvo besedo, on pa drugo, ampak gleda

in to, kakor mu je videti, popolnoma zdrav in čil. Celo vladno postopanje nosi značaj hitrega in skrajno površnega pometanja, češ, saj se bo itak takoj zopet nasmetilo.

Da vlada ne misli vztrajati toliko časa na pulskem municipiju, da bi prišlo mestno gospodarstvo zopet v pravi red, to dokazuje zadostno rejtvo, da vlada resno misli na razpis občinskih volitev začetkom prihodnjega leta, akoravno je vse pošteno misleče puljsko občinstvo proti temu, dobro vedoč, da bi se v sedanjih razmerah vrnila na puljski municipij zopet skoziinskozi korumpirana garda laških liberalcev. Pod c. kr. komisarjem se je puljsko mesto komaj malo oddahnilo in že se ga hoče zopet vpreči v jarem korupnega laško-liberalnega jerobstva.

Poulični boji v Budimpešti.

V ogrskem državnem zboru je policijski višji nadzornik Pavlik ukrotil opozicijo, ki je hrupno obstruirala. V delegacijo na Dunaju so izvoljeni po ogrski poslaniški zbornici tudi sami vladinovci. Po budimpeštanskem zgledu lahko nastopijo sedanji mažarski vladni mogotci tudi na Dunaju, ker zboruje ogrska delegacija na Dunaju v poslopju, ki se smatra kot last ogrske države, kjer gospodari ogrska vlada in ogrska postava. Ogrska vlada lahko zastraži vhod v zborovalnico ogrske delegacije z budimpeštansko policijo, če hoče, da prepreči grožnjo opozicionalcev, ki napovedujejo, da se pripeljejo na Dunaj razgrajati.

Siloviti nastop v ogrski zbornici je predvsem zelo razburil ogrsko socialno demokracijo. Znano je namreč, da velja Tiszov boj v prvi vrsti splošni in enaki volilni pravici. O tem smo že veliko pisali in nočemo, da ponavljamo, kar smo svoj čas že podrobno pojasnili. Umevno je, da je zato sklenila socialna demokracija nastopiti po ulici. Izdala je zelo revolucionaren oklic in vse storila, da se sinoči na ulici v Budimpešti demonstrira.

Ogrske oblasti so zagrožile, da bo vojaštvo streljalo.

Ker so se demonstracije napovedovale, je ukazal budimpeštanski mestni glavar po mestu nabiti razglas, s katerim javlja, da prepušča poulične demonstracije in izprevede. Vse hišne duri se morajo zapreti ob 8. uri zvečer. Po cestah, kjer bi nastali nemiri, se morajo zapreti vsa okna, kakor tudi trgovine in izložbe. **Oboroženi moči, ki se ob morebitnih nemirih pošlje na ulico, da vzdržuje red, je ukazano, da takoj strelja, če se bodo na vojaške metale z oken kake stvari in če bodo na kak drug način napadeni.** Obrtniki in trgovci so dolžni skrbeti, da po 7. uri zvečer vajenci ne smejo na ulico. Starši se opominjajo, da naj otrok ne puste na cesto. Oklic končno napoveduje, da nastopita policija in vojaštvo z največjo odločnostjo in da se bo s streljanjem, ko se bo prej zatrobilo, napravil red.

Priprave oblasti proti demonstracijam.

Oblasti so odredile, da je zasedlo ulice 5000 vojakov, 500 orožnikov-pešcev, 200 orožnikov na konjih in 2000 policistov. Vojaki in policisti so zasedli 25 trgov. Po ulicah krožijo po pet mož močne patrulje.

Demonstracija vseučiliščnikov.

300 do 400 vseučiliščnikov je priredilo po ulicah demonstracijski izprevod. Pred palačo grofa Karolyija so

lova si pa Gašper ni dal reči besede. Zato mu tudi Reza ni branila, ker je vedela, da je vse zastoj. Ko je šel torej Gašper v podstrešje, je vedela, da gre po puško, a kje jo ima, tega pa še njej ni povedal. To je vedel samo Gašper in — Peter seveda. Gašper je šel po Petra, ker ga dolgo ni bilo — pa sta šla v Mašun. Lepa je bila noč, in če kedaj, tako sta rekla, nocoj bo naš!

Gašper je vlekel Petra daleč notri v gozd. Ko sta prišla do nekega razpotja, pravi Gašper: »Vidiš, tukaj doli mora priti, ko bo šel v vas. Če pride do tukaj, mu bo zadišala mrhovina — in najin bo.«

»Dobro,« je dejal Peter, »le puško nabašil!«

»Tako, zdaj je vse pripravljeno,« je odgovoril Gašper. »Zdaj pa ti pojdi na to hojo, jaz bom šel pa na to zraven. Ko zapaziš volka, me opozori, jaz ga ustrelim, potem ga pa še ti s cepinom pobiješ.«

Pa sta šla vsak na svojo hojo. Gašper je djal puško na vejo vrh glave ter se trdno oklenil debla. Prav prijetno se je sedelo gori na zeleni hoji. Peter se je pa še z jermenom privezal zaradi varnosti.

Lepa je bila noč. Tu pa tam so se na nebu prikazali oblaki ter so zakrili svetle zvezde. Nobenega glasu ni bilo čuti, le včasih se je slišalo iz daljave lajanje psov. Gašperju je bilo dolgčas in prižgal je svojo pipo. Tudi Petru je bilo dolgčas in skoro se je kesal, da je šel tako daleč; tega si pa

priredili grofu ovacijo, pred hotelom Pannonia pa zbranim opozicionalnim poslancem. Ovacijo so priredili tudi Kossuthu in policistu Polyaku, ki je odpovedal pokorščino. Pripomnimo, da je nabrala za Polyaka opozicija že 5000 kron. Polyak je v disciplinarnem zaporu. Kaznovan bo po disciplinarnem redu, ki določa za nepokorščino najvišjo kazen trimesečni zapor.

Krvavi spopadi s policijo.

S centralnega kolodvora je poizkusilo ob 7. uri zvečer približno 2000 delavcev korakati proti Rakoczyjevi cesti. Na Barosovem trgu jih je ustavil in razgalil policijski kordon, ne da bi nastopil z orožjem. Več demonstrantov so že tu aretirali. Demonstranti se nato razdele v male gručice, nekaterim se posreči, da pridejo po stranskih ulicah na Rakoczyjevo cesto, kjer prodirajo proti narodnemu gledališču. Demonstranti kličejo: »Živela splošna volilna pravica! Proč z Lukascem! Doli z lopovom! Živio Justh!« Policija poizkusa demonstrante, ki jih je 3000, razkropiti in se spopade z njimi. Pred kavarno »New York« pomnože demonstrante nove gručice. **Policija nato potegne sablje in napade množico, med katero se je pomešalo veliko radovednežev. Več oseb je ob tej priliki ranjenih!** Ob demonstraciji pred kavarno New York je nekdo ustrelil z revolverjem. Policija in orožniki razpode demonstrante, ki pobegnejo v stranske ulice, kjer pobijejo vse svetilke. Na nekem drugem kraju so vrgli demonstranti na tir električne železnice voz in nekaj časa tako zavrli promet. Ob 8. uri zvečer je policija po ulicah, kjer se je demonstriralo, prepovedala električni železnici voziti. Vse trgovine so zaprte. Kljub prepovedi, da se morajo hišne duri ob 8. uri zapreti, stoje med durmi radovedneži. Izložbe, ki jih niso mogli lastniki zapreti, so izkušali pred razbijanjem šip tako obvarovati, da so nanje nalepili listke z napisi: »Živela splošna volilna pravica! Kljub temu so demonstranti veliko šip razbili. Demonstranti so proti orožnikom šestkrat ustrelili. Tudi z vojaki so se demonstranti na več krajih spopadli. Do 10. ure zvečer je rešila družba prepeljala v Rokovo bolnišnico 28 ranjencev, med njimi 2 policista. Po Budimpešti se tudi govori, da je bilo več oseb ob demonstracijah usmrčenih, a to poročilo še ni potrjeno. Po nekem poročilu je bilo ob 10. uri zvečer v Budimpešti že mirno. V Budimpešti se tudi trdi, da namerava socialna demokracija proglasiti 24 urno splošno stavko, po drugih poročilih pa tega ne stori.

60 poslancev izključenih iz ogrske zbornice.

Ogrska poslaniška zbornica je v včerajšnji seji odobrila sklep imunitetnega odseka, po katerem se izključi iz zbornice 30 opozicionalnih poslancev, 15 pa iz 15 sej. K cesarju je poslal ministrski predsednik Lukacs posebnega kurirja, da mu poroča o dogodkih v ogrski zbornici.

Lukacseva samoobramba v zbornici magnatov.

V včerajšnji popoldanski seji ogrske zbornice magnatov se je pečal grof Hadik z dogodki v poslaniški zbornici, ki jih je označil za sramotne. Očital je Lukacsu, da je varal s svojimi izjavami javnost, da je delal skupno s tisti

mi, ki jih zdaj obsoja, ker življajo in razsajajo. Z malimi spletkami hoče obdržati moč. Lukacs se je zagovarjal, da nista dogodkov v zbornici povzročila s Tiszom. Hadik naj se ne sklicuje na članke v časopisju. Red se mora v zbornici zagotoviti tako, da bo imel v rokah predsednik moč sam in da ne bo rabil faktorjev, ki niso z zbornico v zvezi. Tako je hotel objektivno napraviti v zbornici red. Po Lukacsevemu govoru je zbornica magnatov izvolila delegate.

Katoliški lajki — prakličen kristjan.

(Govoril gosp. Josip Cizel, profesor na ženskem učiteljsku v Gorici, v slovenski sekciji evharističnega kongresa.)

Gustate et videte, quoniam suavis est Dominus. Pristopite k mizi Gospodovi in spoznali in občutili boste rajsko sladkost nebeske gostije.

Skoraj bo 20 let od tega časa, kar sem na dunajski univerzi poslušal z velikim zanimanjem med drugim tudi praktično filozofijo ali etiko. Hvaležno moram priznati, da sem mnogo pridobil; a vodilna zvezda na nebu modroslovja mi ni zasijala na tem pozorišču — sapientiae humanae — posvetne modrosti. V svoji skromnosti prizna nekdo predavatelj profesor Hillebrand, da ne najdejo modrijani prave besede za največje dobro (das höchste Gut können sie nicht definieren) in da naj v slučaju dvoma vprašamo za svet modrejše od nas. Dolgo sem iskal in čakal na rešilno besedo, trdno upajoč v evangeljske besede: Kdor išče, ta najde.

Ne smem vas dolgočasiti, cenjena gospoda, z naštevanjem knjig dotične stroke, ki sem jih študiral s trudom, kakor bi Goethe rekel: »mit heissem Bemühen«. A — zaman! Neko nedeljo popoldne so uprizorili v dvornem gledališču »Devico Orleansko« tako dovršeno, da sem pri marsikaterem prizoru občutil, kako pretresljivo učinkuje na etični in verski čut prava umetnost in poezija. Pa kmalu sem doživel drugo in višjo stopnjo etičnega spoznanja. Wagnerjeva opera »Tannhäuser« je globoko in močno vplivala name, posebno tisti prizor, ko se junak iztrga iz naročja boginje razkošja z zmagonosnim vzklikom: Marija bo gotovo moja rešitev!

Marija! Nebroj spominov se je zbudilo v meni pri tem za Bogom najsvetejšem imenu. Ne morem si misliti Slovenca, ki se ne bi pri tem imenu zamaknil v nadzemske višine in začutil takšnega veselja, ki nam ga svet ne more dati; in četudi ne bi kdo hotel priznati tega, smem z apodiktično gotovostjo trditi, da se zbudi pri tem imenu v tajnem raju njegovega srca vsaj odmev verskega čuta. Zakaj? Zato, ker ni slovenske matere, ki ne bi bila romala k temu ali onemu svetišču Matere božje in ji priporočila tam v zaupljivi molitvi s solznimi očmi, kakor ti neka druga slovenska Monika svoje revno dete in njegovo prihodnje potovanje in veslanje po vihnarnem morju življenja. »Das Gebet verwandelt aber die menschliche Ohnmacht in göttliche Allmacht«, kakor trdi Tilman Pesch v svoji zlati knjižici »Das religiöse Leben für die gebildete Männerwelt«. Vsled vsemogočnosti molitve me je Marija pripeljala do tretje in nepresežne stopinje verskega spoznanja in do objektivne absolutne resnice, in sicer v dvorni kapelici. Tukaj sem po milostni naključbi strme zvedel in občutil to, česar mi posvetna modrost in umetnost ni mogla v polni meri dati.

Tedanji dvorni kaplan dr. Swoboda,

»Zakaj pa ti nisi doli padel?« ga vpraša Gašper.

»Zato, ker sem bil privezan,« odgovori Peter.

»A tako! Ali si kaj videl volka?«

»Jaz ne.« — »Jaz tudi ne!« — je odgovoril mirno Gašper.

»Kaj hočeva, že ni bilo nama namenjeno,« ga je potolažil Peter.

Gašper je šel po svojo puško in šla sta domov.

»Pa nikomur ne povej,« je dejal Gašper.

»Ne bom,« je zatrdil Peter.

Tisto jutro je šel županov Janez po oglje v gozd. Ko zagleda Petra in Gašperja, ki sta ravno prišla v dolino, tedaj seveda precej vé, odkod gresta.

»No, Gašper, kje imaš volka?« — ga vpraša smehljaje.

Gašper se prestraši in zakliče: »Kaj že veš? — Saj je Peter kriv!«

»Ti si kriv,« — pravi Peter, »ker si zaspal!«

»Ti si kriv, ker me nisi zbudil,« mu ježno odgovori Gašper.

In tako sta se Gašper in Peter vprico Janeza prvokrat sprla v svojem življenju in šla vsak zase na svoj dom.

Smuk pa še do danes čaka na volka in boljših lovcev, kot sta Peter in Gašper.

da, katerega smo pri otvoritvi svetovnega evharističnega kongresa predvčerajšnjim v rotundi zaradi njegove veličastne zgovernosti občudovali, je takrat razlagal skrivnosti evangelija, v katerem vpraša Tomaž Gospoda za »pravi pot« in dobi rešilni odgovor: »Ego sum via, veritas et vita« — »jaz sem pot, resnica in življenje.«

On je luč, zato je tudi pot, po katerem se pride k Očetu. Ko pa še Filip hoče Očeta videti, dobi iz njegovih svetih ust odgovor: »Kdor mene vidi, vidi Očeta!« — Jaz ostanem pri vas do konca dni,«

In res! Sedaj biva med nami v skromni neznatni podobici kruha, in sicer ne le v veličastnem domu sv. Štefana na Dunaju, ampak tudi v najbornejši cerkvi vrh gore in nas vabi k neusahljivemu viru svojih milosti, nas, ki smo trudni in obloženi da se lahko tukaj v »večni vodi« prenavljamo in izpopolnjujemo v nadnaravnem smislu prav pogosto, da, vsaki dan.

»Gustate et videte...« nam kličejo prekrasno olepšane dunajske hiše božje; pridite in poskusite nadnaravno sladkost nebeske mane, bi tudi jaz zaklical slovenskim močim, posebno pa naši katoliški inteligenci! Kolinski škof Schmitz je nekoč rekel: Če hočete katoliških moč, iščite jih pri obhajilni mizi! Tudi pri nas je potrebno, da bomo našli vedno več moč, in tudi moč izobraženih, učenih pri mizi Gospodovi! Zato še enkrat ponovim besede psalmista: Gustate et videte, quoniam suavis est Dominus! — Poskusite in prepričajte se, kako sladak je Gospod! To je jedro praktičnega kristjanstva, ki bo rodilo tisočeri sad!

Udeležujemo se evharističnega kongresa, kakršnega še ni doživel Dunaj, kakršnega sploh še vesoljni svet ni videl. Največji kongres se je otvoril v največji rotundi sveta z največjim, z nepopisljivim sijajem. Kaj bomo doma našim prijateljem o tem povedali? Najprej jih bomo opozorili na veličastni, odgojevalni vpliv z gleda, ki nam ga daje v čiščenju najveličastnejšega verskega misterija najodličnejša katoliška rodbina vsega sveta, rodbina habsburška s svojim prevzvišenim poglavarjem Franc Jožefom I. Eden njegovih prednikov je lahko rekel, da v njegovem kraljestvu ne zahaja solnce nikoli. V tem trenutku tudi naš ljubljani prevzvišeni cesarski odgojitelj, najljubši sin evharističnega svetega očeta papeža Pija X., kot pokrovitelj svetovnega kongresa, ki obsega katoličanstvo vseh petih delov sveta, z vso pravico smelo trdi, da v tem kraljestvu nikoli solnce ne bo šlo za goro! Castiljivi vladar, ki stoji na najvišji stopinji posvetnega veličanstva, klanja ponižno glavo pred evharističnim kraljem. Posnemajmo ga s plamtečo gorečnostjo in ne sramujmo se pristopiti k neusahljivemu viru večnega nebeskega zdravila za vse bolečine minljivega sveta!

Zakaj bi se sramovali postati enkrat učenci tistih, ki jih mi poučujemo, učenci učencev — učenci nedolžnih otrok, ki se svetijo v svoji milini kakor zvezde na nebu, katere ni Izveličar samo ljubil, ampak nam celo zapovedal, naj jih posnemamo, rekoč: Kdor ni kakor eden izmed teh otrok, ni za nebesko kraljestvo! In kar On zapove, to moramo mi storiti, ne samo zaradi Njega, ampak zaradi nas! Velikonočno petje nedolžnih otrok je celo rešilo upanega Goethejevega Fausta. »Was kein Verstand der Verständigen sieht, das übet in Einfalt ein kindlich Gemüt!« — Ne dajmo se torej osramotiti od križarske vojske nedolžnih otrok in prekosimo jih, da postanemo popolnoma to, kar moramo biti — pravi vzgojitelj!

Tudi tisti, ki se trudijo na potu abstraktnega premišljevanja najti pravi »protistrup« proti žalostni prozi življenja, naj pomislijo, kar jim Goethe svetuje, rekoč: »Gau, mein Freund, ist alle Theorie, grün ist des Lebens goldner Baum!« Naj se ojunajo in začnejo uživati zlato evharistično sadje in po sadju bodo spoznali abstraktno drevo — drevo spoznanja, da je res edino prava pot krščanskega prerodenja in cvetočega novega življenja — Evharistija! Gustate et videte...

Končam naj s spominom na goriškega slavnca, Simona Gregorčiča. Iskal je sreče v »nedolžnem očesu«, v »planinskem raju«. Ko bi bil tu-le navzoč pri tem veličastnem kongresu, še veliko višje bi se vzpel njegov polet, zapel bi himno otrokom, ki uživajo nebeski kruh v zorni mladosti, zapel o neskončni sreči, ki se takrat iz njihovih nedolžnih oči zrcali, o sreči, ki je lahko vsak katoličan deležen, ako je le dobre volje. In zapel bi o še lepšem raju kakor je planinski, zapel bi o evharističnem raju, kjer blaženost ne mine, kamor vleče srce vsakega resničnega kristjana, kjer je naša prava in stalna domovina!

POGREB ZMAGOVALCA PORT ARTURJA.

Dne 18. t. m. so z vsemi vojaškimi slovesnostmi pokopali general feldmaršala Nogija in njegovo ženo, ki sta se ob pogrebu rajnega japonskega vladarja usmrtila.

Huda bitka pri Derni.

Nad 1000 Lahov in Turkov mrtvih. — Veliko ranjenec.

Laški general Briccolai poroča iz Dene dne 18. t. m.: Ob 4. uri zjutraj je napadel sovražnik z več strani postojanke, ki so jih Italijani 14. septembra zasedli. Sovražnikov napad je podpirala artiljerija. Italijanom se je posrečilo, da so zmagovito odbili napad, da se je sovražnik trdovratno branil. Italijani so večkrat silovito napadli sovražnika. Veliko sovražnikov je bilo obkoljenih, uničenih ali pa vjetih. Ob 8. uri zjutraj se je sovražnik povsod umikal. Italijani so preprečili zopetno sovražnikovo zbiranje. Padlo je 61 mrtvih in 113 ranjenih Italijanov. Sovražnikovih mrtvih smo našli 800, veliko mrličev je vzel sovražnik s seboj, tudi ranjenec ima sovražnik veliko. Vjeli so Italijani 41 sovražnikov.

Dnevne novice.

† Častni občani. Občina Stari trg pri Poljanah je izvolila za častne občane: deželnega glavarja dr. Iv. Šusteršiča, deželnega odbornika dr. Evg. Lampeta in poslanca prof. Jarca.

† Kmečka zveza za sodni okraj Radeče ima občni zbor v nedeljo, dne 22. t. m. Obenem se vrši tudi shod, na katerega pride poročat deželni odbornik g. dr. Evg. Lampe.

† Iz evharistične procesije. Kakor se nam poroča, sta dvorni svetnik grof Chorinsky in vitez pl. Guttmannsthal v zgled vsemu pobožnemu ljudstvu korakala pri evharistični procesiji na Dunaju sredi našega ljudstva.

† Zasedanje kranjskega deželnega zbora so si nakrat »zaželeli« liberalci, to pa seve šele v trenutku, ko so čuli, da zasedanja deželnega zbora meseca septembra ne bo. Menda so liberalci že pozabili, kako so bili v vseh debatah kranjskega deželnega zbora doslej strahovito poraženi. Ali vedo, kako se jim je godilo v zadnji proračunski debati? Deželni zbor sedaj ni sklican, ker ni toliko materiala, da bi bilo treba deželi delati stroške. Kadar bo pa deželni zbor sklican, tedaj bo pa dr. Tavčar zopet izgubil korajžjo, ki jo sedaj kaže.

† Zanimive razprave se vrše med socialno demokratsko in liberalno slovensko žurnalistiko. »Zarja« prijema dr. Trillerja, ker je v deželnem zboru soglašal z udeležbo kranjske dežele na evharističnem kongresu. »Narod« pa poizkuša dr. Trillerja izviti z različnimi lažmi. Tako pravi »Narod«, da se je takrat vršila debata o deželnem muzeju, da si je resnica, da ni bilo debate in da je bila tozadevna zadeva soglasno rešena. »Narod« naj le prizna soglasnost tudi pri predlogu o udeležbi kranjske dežele pri evharističnem kongresu. Tako bo edino pošteno.

† Deželnozbornske volitve veleposvestva. Deželna vlada razglasi v »Lai-bacher Zeitung« popravljene volilni imenik volilnega razreda velikega posestva za volitev dveh deželnih poslancev, katera se bode vršila dne 28. septembra. Ta volilni imenik obsega le 76 volilnih upravičencev.

† Dijaške vžigalice. Liberalni dijak so v založbi g. E. d. K. a v čiča v Ljubljani izdali »Dijaške vžigalice«, na katerih se vidi skoro neverjetna slika liberalnega študenta pri knjigah. Tako so liberalni študentje napravili konkurenco vžigalicam, ki jih v Perdanovi zalogi izdaja liberalni odbor Ciril Metodove družbe. Naše somišljenike pozivamo, da povsod zahtevajo vžigalice z napisom »V korist obmejnim Slovencem«, ki jih izdaja »Slovenska Straža« in se dobe pri tvrdki Menardi v Ljubljani. Koliko je še krajev, kjer ni naših vžigalic. Posvetite tudi podrobno mu delu za naše vžigalice povsod nekoliko več pozornosti. Zahtevajte odločno povsod vžigalice z napisom »V korist obmejnim Slovencem!« Vžigalice, ki izrečno tega napisa nimajo, niso naše vžigalice!

† Slovenskim zadrugam! Dne 18. novembra t. l. se vrši zbiranje prve velike loterije »Slovenske Straže«. Na razpolago je 100.000 srečk po 1 K z 1554 dobitki v skupni vrednosti 20.000 K. Med dobitki so dragoceni kmetijski stroji in kmetijske potreščine. Ker se čisti dobiček uporabi za revno slovensko mladino, je potrebno, da vsi Slovenci kupujejo te srečke in poskrbe, da bodo iste razprodane ter dosegle »Slovenska Straža« lep dobiček v zgoraj označeni namen. Posebej se obračamo do vseh slovenskih zadrug s prošnjo, da same kupijo — upoštevajoč svoj čisti dobiček — nekaj srečk in da navajajo svoje funkcije: narje, vlagatelje in člane k temu, da z nakupom srečk poskusijo srečo in obenem prispevajo za dober namen. Vse zadruge na delo za ohranitev slovenske mladine v ogroženih krajih! — Srečke se na-

Gala voz s cesarjem in prestolonaslednikom.

Slavnostni voz s papeževim legatom in dunajskim nadškofom.

SLIKE IZ EVHARISTIČNE PROCESIJE NA DUNAJU.

ročajo v pisarni »Slovenske Straže« v Ljubljani.

— »Kočevska posojilnica« je imela v nedeljo, dne 15. t. m. izredni občni zbor, na katerem se je definitivno sklenila likvidacija in so se izvolili likvidatorji. Jako zanimivo je, kako so nekateri člani v svojo lastno pogubo agitirali za konkurz. Najbolj vnet za konkurz je bil neki Stalzer, ki je bil gotovo od nekoga našutnan, ki nima o združništvu nobenega pojma ali je pa šuntal iz narodnega sovraštva. Govor dr. Zerjava in Lovrenčič iz Sodražice pa je člane prepričal, da so napačno informirani in sta končno izmed 31 navzočih članov glasovala samo dva proti predlogu. Da ni kočevske Slovence posojilnica še bolj prizadela, so člani lahko hvaležni g. Lovrenčiču, ker je mnogo časa in truda žrtvoval zaradi »Kočevske posojilnice« in se trudil bolj kakor marsikateri član sam, da bi posojilnica ne prišla v konkurz, dasiravno ni sam nič prizadet. Tudi je v nedeljo navzočim članom priporočal staro prijateljstvo med Nemci in Slovenci v Kočevju, kar je gotovo pametno in hvale vredno. Da ne moremo v Kočevju eden brez drugega živeti, je najlepši dokaz »Posojilnica«.

— Verouk na kranjskih realkah. Naučno ministrstvo je zvišalo število ur verouka v sedmem razredu na kranjskih realkah na dve uri v tednu. Vsled te odredbe se bo odslej poučeval verouk p odve uri na teden v vseh razredih kranjskih realk.

— Ljudsko šolstvo. Kranjski deželni šolski svet je pripustil abs. učit. kandidatino Marijo Smolič k brezplačni šolski praksi na ljudski šoli na Viču, abs. učit. kandidatini Marijo Lukani in Ano Košca pa k brezplačni šolski praksi v Spodnji Šiški. — Novomeški okrajni šolski svet je imenoval volonterko v Ljubljani Ano Schiffrer za provizorično učiteljico v Dobrničah, volonterko na dekliški šoli v Novem mestu Olgo Andrejčič in bivšo prov. učiteljico na Dvoru Ivano Draksler pa za prov. učiteljico na ljudski šoli v Sp. Karteljevcu. Na deški šoli v Novem mestu je bil namesto veroučitelja p. Kornelija Petriča, ki je prestavljen v Kamnik, imenovan za veroučitelja p. Ambrozij Remic.

— Podružnica slovenske dijaške zveze za Gorenjsko je preložila igro »Pavla« v Kranju na 29. t. m.

— Iz Mekinj. V lepo in spodbudno šolsko slavnost se je razvil blagoslovljen je novega lepega šolskega poslojpa na praznik Marijinega imena. V cerkvi je navduševalno govoril vlč. gosp. dekan in deželni poslanec Iv. Lavrenčič, kako naš šola plodonosno deluje v čast božjo, v blagor naše Avstrije ter ljubljene slovenske domovine. Nato se je razvil obhod proti novi šoli. Po dovršenem blagoslovu in dveh primernih deklamacijah šolskih otrok je poprijel besedo blag. g. okrajni glavar I. Kresse ter je podal kratko zgodovino o početku šole; opozarjal je, kako naj deluje šola v patrijotičnem ter krščanskem zmislu; na njegov poziv so zapeli vsi pevci s svojimi kremenitimi glasovi cesarsko himno. Nato je govoril blag. g. okr. nadzornik Fr. Gabršek, ki je v lepih besedah povdarjal vzvišen namen šole, lepe sadove, ki jih donša ljudstvu, ako je na krščanski in domoljubni podlagi; prav po očetovsko je proti koncu govora polagal na srce g. šolskemu voditelju Iv. Primožiču ter učiteljici Ant. Albreht, naj skrbno vzgojajeta izročeno jima mladino; tako bo bogato naložen kapital, ki je položen v

stavbo. Župan Fr. Sams je podal nekatere podatke o šol. stavbi. S tehtnimi in izbranimi besedami se je nato upejal novi šolski voditelj g. Primožič, poudarjajoč složno delovanje šole in staršev. Nato je govoril še domači g. župnik Rihar ter se je v toplih besedah zahvaljeval vsem, ki so posredno ali neposredno sodelovali pri novi stavbi; izrekel je iskreno zahvalo v prvi vrsti zastopnikom cerkve in države ter tudi vsem navzočim ter naposled izročil drago decu v oskrbo vrlenu g. šolskemu voditelju ter blagi in delavni gđni učiteljici. Ob koncu so zapeli pevci v lepih akordih zbor »V gorenjsko oziraj se skalnato stran« ter Ipavčevo »Domovini«. Hvala jim! Cela slavnost je naredila dober vtis na ljudstvo, ki se je zbralo v obilnem številu tudi iz okolice, posebno še iz mesta Kamnik. Vse v blagor naše mladine na pravi, kršč. podlagi in srečno bo naše ljudstvo. Tako je poudarjal tudi pred tednom dni pri katehetskem shodu na Dunaju naučni minister Husarek: »Vzgoja mladine mora biti naša največja skrb!«

— Zlata poroka. Notranjci so trdnega zdravja in dolgega življenja. Tako obhaja letos že drugi fatur iz Zagorja na Notranjskem redko slavnost petdesetletnice svoje poroke. To je v Ljubljani bivajoči vpokojeni železn. mojster Lovro Fatur in njegova žena Jožefa rojena Sedmak. Ženin in nevesta sta kljub visoki starosti čvrsta in čila. Svoj slavnostni dan praznujeta pri svoji edini vnukinji v Gorici. Upajmo, da dočakata novoporočenca še biserno poroko!

— Konkurza. C. kr. deželna sodnica v Ljubljani je dovolila razglasitev konkurza o imovini Ivana Poženel, trgovca v Begunjah št. 94, kakor tudi razglasitev konkurza o imovini Jurija Mravlja, trgovca v Gornjem Logatecu.

— Poneverjanje v »Srbski Matici« pred sodiščem. Danes se vrši pred sodiščem v Novemestu razprava proti bivšemu knjigovodji »Maticе Srbske« Arkadiju Markoviču. Obtožen je sokrivde pri poneverjenju 450.000 K »Matičnega denarja, ki ga je poneveril njen blagajnik Laza Manojlovič. Manojloviča so sodni zdravniki proglasili za slaboumnega in sedi namesto v zaporu v norišnici.

— Brezbrizna mati. Poroča se, da je dne 10. t. m. posestnica Marija Bostič iz Sel pri Radečah na Dolenjskem, ko je napravljala kosilo, zakurila domačo, takozvano kmečko peč, in potem se v isto naložila več drv, meneč skuhati pozneje svinjsko klajo. Peč se je seveda znatno razgrela; bilo je tako vroče, da bi se je ne bilo smeti dotakniti. Okoli tretje ure popoldne položila je Bostič svojo sedemmesečno hčerko na peč, ki se je bila do tega časa še bolj razgrela ter odšla po svojih opravkih. Otroka je Bostič položila na peč nepokritega; pač pa na neko vrečico, v kateri so bile plevce. Ker je bil otrok razvit, se je vsled pregibanja izvalil na golo peč in se na nji tako opekel, da je bil po desnem licu, trebuhu in obeh nogah popolnoma do kolien opečen. Otroka je vsled hudih bolečin čez par dni potem umrl. Kam se je bila podala takrat otrokova mati Marija Bostič, se seveda ne ve. Sama pravi, da se je bila podala k bližnjemu vodnjaku po vodo in preden je prišla nazaj do hiše, porabila kakih 10 minut ter da je prihajajoča proti hiši že začula neko ječanje otrokovo in da se je nato takoj podala na peč po otroka, kateri je pa bil že grozno opečen. Mnogo se pa tudi

o otrokovi nesreči govoril, da je bila Bostič takrat z možem v hlevu, kjer so so se pogajali za neke vole ter da je pri tem Bostič brezbrizno otroka pustila na vroči peči in pa popolnoma razvitega.

— Nevaren človek. Matija Šiljak, akordant v Birčni vasi, se je sprl z Jožefo Pirc iz Vel. Podlubna radi tega, ker mu je ta očitala, da kaj da misli, ali jo bo vzel v zakon ali ne. Tako je prišel 18. t. m. v Žagarjevo gostilno, kjer je ta stregla. Ko jo je ugledal, jo je začel psovati z različnimi priimki in sumničeni in slednjič skočil za njo na cesto in ustrelil proti njej iz samokresa. Strel ji je ravno mimo glave letel in je le sreči pripisovati, da je ni zadel.

— Aretacija. V Novem mestu je aretirani dne 10. t. m. policist Muhič slaboumnega Simo Radojčiča iz Bojancev, ker ga je smatral za Simona Rajačiča, vulgo Tesla, ki ga zasledujejo po tiralici. Radojčič je zatrjeval, da ni identičen z Rajačičem, ni še nikoli bival v Prelogih, ker je šele prišel iz Amerike pogledat, kaj delajo domačini Bojančevci. Občina je slaboumnega odstopila kot iskanega hudodelca Rajačiča okrožnemu sodišču. Ker so pa listi poročali, da se išče slaboumnež Simo Radojčič iz Bojancev, ki je odšel iz domačega kraja nekam proti Žužemberku, je sodišče uvidelo, da je aretovanec brzkone identičen z iskanim slaboumnežem ter ga je oddal novomeški policiji.

— Nova učna knjiga. Ministrstvo za uk in bogocastje je z odlokom z dne 13. t. m., št. 36.933, odobrilo novo učno knjigo: Latinska vadnica za III. razred gimnazij in realnih gimnazij, sestavljen dr. Josip Pipenbacher. Cena 2 K.

Slomškove slike v velikosti 70 × 58 cm se dobe v Katoliški Bukvarni samo še z okvirjem pod šipo. Cena za večbarvno sliko z navadnim okvirjem 14 K, z boljšim okvirjem 16 K.

POROKA V NASI VLADARSKI ROD-BINI.

V Waitseeju se je danes poročila najstarejša hči nadvojvode Franca Salvatorja in nadvojvodinje Marije Valerije, nadvojvodinja Elizabeta Franciška z grofom Jurijem Waldburg-Zeil-Lustenau-Hohenems. Slavnosti svoje vnukinje se je udeležil tudi cesar, ki se je že včeraj dopoldne pripeljal v Wallsee, nadalje prestolonaslednik Franc Ferdinand s soprogo vojvodinjo Hohenberg, ženinovi sorodniki in princezinja Gizele bavarska s princem Konradom.

KARDINAL LEGAT VAN ROSSUM

se je 18. t. m. z dvornim vlakom pripeljal v Inomost in nadaljeval svoje potovanje v Trident, kjer ostane več časa.

NOVA MINISTRA.

Mesto poljedelskega ministra se še ni oddalo. Stürgh se je pogajal z Nemci in s Slovani, a pogajanja so ostala dozaj brezuspešna. Pač se pa trdi, da postane gotovo trgovinski minister guverner poštne hranilnice dr. Schuster pl. Bonnot. Vodstvo poštne hranilnice prevzame podguverner dr. Loth.

»VIRIBUS UNITIS« PRIDELJEN VOJNI MORNARICI.

Dne 17. t. m. se je dreadnought »Viribus Unitis« zadnjič preizkusil in nato prevzel v vojno mornarico. Po načrtih bi morala ladja voziti z največ 20 vozli na uro, vozi pa z 2076 vozli.

POSILABANO ZDRAVSTVENO STANJE SRBSKEGA PRINCA JURIIA.

Zdravstveno stanje srbskega princa Jurija, ki se zdravi v Švici, se je zopet poslabšalo.

NACELNIK RUMUNSKEGA GENERALNEGA ŠTABA NA DUNAJU.

Načelnik rumunskega generalnega štaba, general Averescu, se pripelje bodoči teden na Dunaj, kjer ga zasliši cesar. Posvetoval se bo tudi z vojnim ministrom Auffenbergom in z načelnikom generalnega štaba pl. Schemua. Z ozirom na napeti balkanski položaj je obisk politično važen.

Štajerske novice.

Š Državni elektrarni ob Dravi?

»Marburger Zeitung« javlja te dni, da misli uprava državnih železnic zgraditi južno od Maribora 3-3 km od železniškega mostu v smeri proti Ptuj — dve centrali za proizvodnjo elektrike in sicer skupno za 25.800 HP. Komisijoneli ogled za ta načrt se vrši od 21. do 30. oktobra letošnjega leta. — Kakor je znano, obstoje doslej sledeči načrti za izrabljanje Dravinjih vodnih sil: tvrdka Buss misli zgraditi elektrarno pri Fali, mesto Maribor pri Felberjevem otoku blizu Kamnice in posebna družba Poetoria malo pod Ptujem. Ako se izvrše vsi ti načrti, bodo nedvomno silno povzdignili industrijo v Mariboru, Ptuj in okolici.

Š Pri občinskih volitvah v Sp. Poljskavi pri Pragerskem so zmagali nem-

Nkutarji. Za občno, ki je bila dozdaj slovenska, bo težko šlo, da bi jo še kdaj izrgali iz rok nemškutarjem.

Šmrtina kosa. Umrli je v Vuzenici gostilničar Fr. Essig, star 36 let. — V Rogoznici pri Ptujju je umrl 83 let stari Janez Kovačec, ki se je vojskoval še pod Radeckim.

Š Volitve. Za župana v občini Trnovska vas v ptujskem okraju je zopet izvoljen g. J. Čuček, vrl pristaš K. Z. — V Muretcin pri Ptujju in Sp. Gasteraju pri St. Lenartu v Slovenskih goricah so pri občinskih volitvah zmagali nasinci.

Š Pretepen in okrađen. Matija Počičnik je prišel v St. Janžu pri Sp. Dravogradu v neko gostilno, kjer je popivalo več delavcev. Ti so se z njim sprili, ga močno pretepli ter ga nato vrgli iz gostilne. Pri tem mu je eden izmaknil uro z verižico ter ves denar. — V neki gostilni v Sedlarjevem pri Rajhenburgu so pili fantje, med njimi tudi gostilničarjev sin Franc Tamska s Hrvaškega. Med fanti je nastal pretep, v katerem so Tamskega hudo pretepli. Pri pretepu ga je eden oropal denarnice, v kateri je bilo čez 100 K denarja.

BALKANSKA ZVEZA.

Srbski listi poročajo z vso sigurnostjo, da je v istini podpisan dogovor med Srbijo in Črno goro glede skupne akcije v slučaju bojnih komplikacij na Balkanu. Ta dogovor je bilo delo pokojnega Milovanovića, ki pa ni doživel uspeha. Dogovor je bil podpisan ali na dan smrti Milovanovića ali pa v Evksinogradu, kjer so bili srbski delegati gostje kralja Ferdinanda. Ker je preje že Bulgarska sklenila na enaki osnovi ko s Srbijo sporazum z Grško in Črnogoro, obstaja danes že nekaka zveza balkanskih držav.

NIZOZEMSKA POMNOŽI SVOJO ARMADO.

Nizozemski prestolni govor naglašaja, da se mora povišati število vojaških novincev in Vlissingen močno utrditi. Za obrambo nizozemske Indije se mora zgraditi posebno brodovje manjših dreadnoughtov. Eno tako vojno ladjo prično graditi že letos.

Koroške novice.

K G. dr. Janko Kotnik, doslej suplent na celovski realki, je imenovan za suplenta na realki v Gorici.

K Svojega otroka je umorila v Zeleni Kapli delavka Terezija Trunk.

K Vinska pakušnja se vrši danes kakor običajno od 5. ure do 9. ure zvečer pod kavarno Evropa.

K Umrli je v Celovcu mesarski mojster Albin Raspotnik.

K Samoumor. V Borovljah se je usmrtil 18letni graver Emil Ganzer.

K Neznanege utopljenca, starega 30 do 35 let so potegnili iz vode v Borovljah.

Slomškova proslava.

Slomškove cerkvene slavnosti v lavantinski škofiji se vrše dne 26. septembra po vseh dekanijah obširne vladikovine. Tako je zapovedal knezoškof dr. M. Napotnik.

Krajne šolske svete prosimo, naj za šolske Slomškove proslave nujno naroče pri pisarni Slovenske Straže v treh barvah umetniško izvršene podobe Antona Martina Slomška. Na drugi strani podobic so natisnjeni najlepši izreki slovenskega apostola. Podobam je nastavila Slovenska Straža skrajno nizko ceno — pet vinarjev! Podobe se prično te dni razpošiljati.

Velika Slomškova slavnost v Košanah na Notranjskem je nad vse lepo in ob velikanski udeležbi izpadla. Izprevod zjutraj k sv. maši in po sv. maši okoli vasi, je bil res veličasten. Sprejela krasna Slomškova slika, ki so jo nosila dekleta v narodnih nošah, za njo šolska mladina z učiteljstvom, potem »Orli«, pevsko društvo s krasno zastavo, Marijina družba z zastavo, obe podružnici »Slovenske Straže« itd., to je bilo res lepo. Posebno je povzdignilo sprevod lepo ubrano zvonjenje, streljanje in trobentanje. Ob eni popoldne so začela prihajati društva. Prišli so »Orli« iz Trnovega, St. Petra, Vrhnike, Logatca itd. ter vse Marijine družbe cele trnovske dekanije. Zares mnogobrojna in izbrana družba. Po cerkvenem blagoslovu začela se je popoldanska slavnost s slavnostnim govorom o Slomšku, ki ga je govoril predsednik podružnice »Slov. Straže«, nadučitelj Janko Grad. Za njim so proslavljali spomin velikega Slomška zastopniki društev. V imenu »Slovenske Straže« je govorila predsednica gđna Kristina Valenčičeva, v imenu Košan-

skega pevskega društva tajnik g. Fr. Kapelj, v imenu »Orla« načelnik gosp. Stefan Biščak, v imenu Marijine družbe prednica gđna Franca Kranjc in v imenu šolske mladine Elica Gradova. Vmes je nad vse lepo pelo »Košansko pevsko društvo« moške in mešane zborre Slomškovih pesmi in so udarjali društveni tamburaši. Nato je sledila krasno uspela okrožna telovadba. Izvajale so se proste in orodne vaje zares vzorno in elegantno. Tudi prosta zabava na župnikovem vrtu je bila prav prirčna. Vas je bila v zastavah in slavlolihi. Vsa prireditvev je jasno pokazala, da biva v srcih naših Notranjcev duh velikega Slomška.

„Slovenska Straža“.

Darovali so kot Slomškov dar:

Fran Bakšič, c. kr. poštar, Ponikva, 1 K. — Matija Maček, Javornik, 1 K. — Tomaž Serajnik, Škocijan v Jun. dolini, 1 K. — V spomin vrliga g. župnika Roterja, ob njegovi obletnici v Kortah dne 4. sept. 1912 daroval g. I. Mavhler iz Maribora, 2 K. — Nadalje gg.: Dr. Lučovnik, Linasi, Dolinar, Vuk in Al. Huter v Kortah, 12 K. — Fran Sinko, kaplan v Šmarjah pri Jelšah, nabral v družbi 7 K. — Jakob Izlakar, dež. dacar v Motniku, 1 K. — Nabrano po Andreju Klobasa, bogoslovcu v St. Juriju ob juž. žel., na Vamberg-Jurkovičevi gostiji, 8 K. — Nabral Ivan Gruden, Vojsko, kot protiutež proti nabiratelju za C. in M. družbo, Vinkotu Ausserju, kateremu se sanja, da je Vojsko liberalno, — daroval za Slov. Stražo g. Peter Gnezda, posestnik, 5K 60 vin., ter 4 neimenovani 82 vin. — Nabral Dominik Žvokelj na dijaškem izletu na Javornik dne 4. sept., 3 K 87 vin. — Neimenovan, Ljubljana, 1 K. — Po Mihaelu Barbič, kaplanu, daroval dr. I. Benkovič 1 K in Adela Mohorčič 1 K 40 vin. — Po podružnici St. Jurij ob juž. žel., dar gosp. Janko Artonana, ob svojem godovanju, 4 K. — Neimenovan, Krumbach, 2 K.

Novi dvekranski novci so darovali:

Andrej Fišer, župnik, Ribnica, Štaj., 2 K. — Friderik Kukovič, župnik, Dobrna pri Celju, 2 K. — Ana Richter, Dobrna pri Celju, 2 K. — Po podružnici St. Jurij ob juž. žel. daroval g. Bl. Dvoršak, kaplan, 2 kroni.

Prispevek podružnice:

Podružnica St. Jurij ob juž. žel. 20 K 50 vin. (članarina) in donesek veselice 40 kron.

Iz nabiralnikov:

Iz nabiralnikov v gostilnah Kamušič-Korečić v Kožbani, 6 K 20 vin. — Iz nabiralnika Kat. slov. izobraž. društva v Hrenovicah, 11 K 38 vin. — Po Valentinu Kropivšek, kaplanu, Šostanj, iz nabiralnika 7 kron.

Društvo za Slovensko Stražo:

Katoliško izobraževalno društvo v Nabrežini 7 K 26 vin.

Proslavimo 50letnico Slomškove smrti, ki bo 24. septembra t. l., z darovi Slovenski Straži s tem, da hitro pokupimo srečke Slovenske Straže!

Primorske vesti.

p Visok gost. V torek dopoldan je dospela v Pulj nadvojvodinja Marija Jožefa v spremstvu saškega princa in princezinje, odkoder se je podala na otok Brioni, kjer ostane le nekaj dni. Visoke goste sta sprejela poveljnik vojne luke admiral pl. Ripper in vodja tukajšnjega okrajnega glavarstva baron Schönfeld. Pričakuje se še več članov cesarske hiše. Prihod visokih gostov je v zvezi z veliko slavnostjo, katere se bo vršila dne 20. t. m. na krovu našega prvega dreadnoughta »Viribus unitis«. S tem dnevom bo postavljen ta velikan naše vojne mornarice prvokrat v službo in pri tej priložnosti se bo vršila slavnostna izročitev »Viribusove« častne zastave njegovemu prvemu poveljniku, linijskemu kapitanu Antonu Willeniku. To častno zastavo, katere izročitev se bo dne 20. t. m. vršila na tako slovesen način, kakor še doslej pri nobeni drugi vojni ladji, je darovalo »Viribusu« avstrijsko mornarično društvo.

p Nova križarica. Dne 26. oktobra bo spuščena v ladjedelnic v Tržiču v morje brzovozna križarica onega tipa, kakor je križarica »Admiral Spaun«. Križarici bo na cesarjevo prošnjo kumovala soproga tržaškega namestnika, princezinja Hohenlohe. Spustitev v morje se bo na cesarjevo povelje vršila brez vsakih posebnih slavnosti, izvzemši akta slovesnega blagoslovljenja. Akt blagoslovljenja se bo vršil slovesno kakor pri vsaki drugi spustitvi v morje. Ostalo slavlje bo omejeno le na najožje vojaške in civilne kroge. Križarica dobi najbrže ime kakšnega admirala.

— Otvoritev poštne nabiralnice na Vrhu pri Grahovem ob Bači. Dne 1. septembra t. l. je začela na Vrhu v političnem okraju toliminskem poslovati nova poštna nabiralnica, ki je v poštni zvezi s c. kr. poštним uradom Grahovo na Bači. Trikrat na teden hodi poštni

sel z imenovane pošte na Vrhi in odtod nazaj v Grahovo na Bači.

p Učiteljska vest. Za učiteljico v Ospu pri Dolini v Istri je imenovana gospodična Pina Faninger iz Gorice.

BOJI NA BALKANU.

Avstro-Ogrska in Rusija nastopili radi dogodkov ob črnogorski meji in v Makedoniji.

Avstro-ogrski poslanik Pallavicini je opozoril turškega zunanjega ministra na posledice, ki lahko nastanejo radi vednih nemirov ob črnogorski in bosenski meji. Ruski poslanik Giers je pa zahteval, da naj napravi Turčija v Makedoniji mir.

Pri Brani je dozdaj zbranih, kakor iz Cetinjske poročajo, 20 turških bataljonov. Turki vedno dovažajo vojne potrebe in streljivo. Neizogibno je, da tudi Črnogora ukrene obrambene odredbe!

Neki turški orožniški oddelek, ki se je podal iz Vazkove v Plevlje, so napadli v družbi s Črnogorci krščanski Slovani in orožnike razorožili. Enega desetnika in enega orožnika, ki sta se upirala, so ustrelili. Ker so zato mohamedanci zelo razburjeni, so odposlali v Vazkovo en bataljon, da vzdrži red.

Novice s Hrvaškega.

h Zopet aretiran časnika v Zagrebu. V policijskem zaporu zagrebškem se nahaja že osem dni novinar in književnik Avgust Ujević. Pred devetimi dnevi se je bil podal Ujević na izprehod iz Belega grada v Zemun. Tukaj ga je policija aretirala in ga dala takoj odvesti v Zagreb, kjer so ga utaknili v policijski zapor. A čudno je, da je policija trdovratno tajila to aretacijo Ujevića. Ni mu dovoljen noben kontakt z javnostjo. Niti z odvetnikom mu ne dovoljujejo nikakega stika. Včeraj pa se je Ujević posrečilo, da je poslal iz zapora svojim prijateljem glas od sebe. To vest je prinesel neki odpuščen kaznenec. Ujević javlja, da je osumljen v več izdajah in da se mu štejejo v greh neki članki v belgrajskem »Pionetu«, ki mu je bil Ujević glavni urednik.

h Konj je ubil v Zagrebu voznika Ivana Klepec trdke Deutsch in sinovi; peljal je težko naložen voz in ker so konji omagovali, se je Klepec sam uprl v voz, obenem pa z bičem švignil po konjih. En konj je pri tem udaril nazaj in zadel Klepeca s tako silo v glavo, da se je mrtev zgrudil.

h Tramvaj v Splitu bode zgradila splitska občina. Vozil bo po mestu in vezal tudi mesto s Solinom. Tramvaj bo zelo povzdignil tujski promet. Sedanja železniška zveza s Solinom, je malo prikladna.

h Zaprl so v Zagrebu Konstantina Bugarski iz Temešvara, Stojana Jovanovića iz Srbije in Ivana Urdana iz Bolgarske, vsi znani nevarni železniški tatovi. Trojica je nameravala »delovati« pri priliki odhoda potnikov na evharistični kongres na Dunaju.

h Pri čiščenju oken ponesrečil. 31-letni Al. Korošec je čistil okna na zagrebškem vseučilišču; ko se je oprl na neko okno, se je to odrgalo in Korošec je z njim vred padel 4 m globoko, si porezal roke in se sploh tako poškodoval, da so ga morali spraviti v bolnišnico.

h Alkohol med kmečkim ljudstvom na Hrvaškem. Karlovški zdravnik dr. A. Štampar je objavil statistiko o neizglednih kmečkih delavcev v okrajih Vojnić in Slunj v letošnjem polletju. Tu so v rabi še najprimitivnejši stroji z ročnim obratom; pri teh mlatilnicah je letos ponesrečilo 14 oseb. Značilno za žalostne gospodarske razmere je dejstvo, da so te osebe večinoma še mladoletne, stare od 15 do 20 let. S tako težkim in napornim delom se morajo ukvarjati nedorasli ljudje — fanti in dekleta — ker so vsi starejši moški v Ameriki. Ako še upoštevamo, kar so na zdravnikova vprašanja izpovedali ponesrečenci: da se jim je namreč ob delu dajalo le malo in slabe hrane, zato pa več žganja, tedaj se neizgledam ne bomo več čudili. Te neizgode pomenjajo za ponesrečence silen udarec, saj jih je pet izgubilo celo roko, šest pa prste — povprečno vsak po tri. Samo dva izmed 14 ponesrečencev bota še za delo popolnoma sposobna, ostali so pohabljeni, berači — s svojimi 15 do 18 leti! Dr. Štampar se navede, da so ti ubogi ponesrečenci vsled pomanjkanja zdravnikov v bližini morali brez primerne prave pomoči 12 do 24 ur daleč v bolnico, kamor so vsled izgube krvi in strašnih bolečin dospeli ponoči napol mrtvi. Nek 17letni deček je s popolnoma raztrgano roko došel peš v Karlovec, kjer je seveda v groznih mukah kmalu umrl. Ubogo hrvaško ljudstvo!

h Ciganska krutost. Na nekem pašniku blizu Rume v Slavoniji so našli mrtvega 75letnega cigana Mojsila Jovanovića, ki so ga sporazumno za-

stavili njegovi lastni ljudje, ker je bil bolan in star in jim je bil zato v nadlego.

h Za aprovizacijo Zagreba letošnjo zimo je mestni aprovizacijski urad že sklenil kupčije: za 20 vagonov krompirja, pol vagona kislega zelja in pol drug vagon fižola. Dalje se bo v mestnih skladiščih vložilo 30—40 zabojev jajc, vsak zaboj s 1440 jajci. Sklenjena je tudi kupčija za dobavo svežih morskih rib iz Severnega morja, in sicer po 400 do 500 kg na teden. Tudi na zelenjadni trg bo posegla občina; ker ima občina kakor znano izvrstno urejeno mesnico, je poskrbljeno, da prekupci za nobeno živilo ne bodo mogli nastaviti posebno pretiranih cen.

h Vinska letina na Hrvaškem je — kakor marsikje drugod vsled zadnjega slabega vremena in prejšnjih neizgledov zapečaten: ne bo dosti boljše kakor ona l. 1910. Zagrebška mestna občina računa vsled tega na izpad kakih 100.000 K mitnine.

h Zagrebška mestna mlekarja je od 1. januarja do 10. sept. letos razpečala na drobno 573.070 litrov mleka. Mlekarja dostavlja mleko tudi na dom in si je v to svrhu nabavila dva mlekarska vozova. Cena mleku je v mlekarji 20 h liter, na dom postavljeno pa 24 h liter; čajno maslo je po 3 K 60 vin. kilogram.

Izpred sodišča.

— Nasilen berač. France Valant, 56 let star, iz Ribnega, dninar brez stalnega bivališča, je delomržež in znan vlačugar, za kar je bil že 23krat predkaznovan. Dne 17. junija t. l. je prosjačil v Petercelovi hiši v Bohinjski Beli. Dobil je kos kruha, a se čez nekaj časa zopet vrnil. Vrgel je kruh nazaj in zahteval denarja. Ker ga pa ni dobil, je začel metati debela kamenja v hišne duri, ki so bile napol odprte ter ste bili v veži stoječi Helena Keržič in Katarina Petercel v nevarnosti, da bi bili zadeti od kamnov. Od tu je odšel k Burjovi hiši ter zahteval juhe. Ker se mu je pa ponudilo mleko in kruh, ga je to tako ujezilo, da je tudi tu začel metati kamenje v hišna vrata. Istega dne je napadel dve učiteljici in njunino prijateljico s kamenjem in jih opsoval. K sreči ni nikogar zadel, kajti gospodične so se rešile z begom v bližnjo hišo. Obtoženec to dejanje tajl. Dne 15. julija je Valant na Bledu letal za nekimi ženskami. Ljudje so opozorili na to tamošnjega stražnika. Ta je dobil Valanta v prahu ležečega in nedostojno oblečenega, nakar ga je aretoval. Ker si ni maral obleke urediti, ga je stražnik hotel naložiti na mimo prišedši voz. Temu se je uprl s silo in obdeloval stražnika z najgršimi psovskami. Ko ga je nato orožnik peljal v sodni zapor, je tudi tega psoval in se vpričo mimo došlih otrok nesramno vedel. Obdolženec od kraja do konca vse taji. Kljub temu bo sedel 18 mesecev v težki ječi, nakar se bo oddal v prisilno delavnico.

— Nepoboljšljiv vlačugar in tat je Jožef Kopač, 54 let stari delavec iz Sore. Nič manj nego 36 predkazni že ima, in sicer največ zaradi tatvine in vlačugarstva. Dne 8. junija 1911 je odsedel v Gradiški dve leti težke ječe. Komaj pa je bil prost, je krenil na staro pot. V noči na 4. julija t. l. je spal v Perhavičevi gostilni v Vipavi. Drugo jutro je Kopač že izginil in vzel seboj dve rjuhi in nekaj stare obleke. Naslednji dan je prenočeval v Hodni-kovi gostilni v Dol. Logatcu. Tam se je najedel in napil ter vzel s seboj rjuho, zglavnik in odejo. Zvečer je še krčmarici pravil, da ima 4000 K pri sebi. Koncem julija t. l. je par dni delal pri posestniku Francetu Berliču in pri sosedu Brecljniku v Zapužah. Prvemu je ukradel tri mernike, drugemu dva in pol mernika pšenice in 30 kron vreden voziček. Meseca avgusta je delal par tednov pri posestniku Francetu Šusteršiču v Svetju. Ko je zapustil delo, je vzel seboj par novih čevljev in konjsko odejo. Zasačil ga je sin v Medvodah, ko je domačega psa na vrvi peljal, da bi ga prodal. Obdolženec vse priznava. Presedel bo zopet 18 mesecev težke ječe v Gradiški, kjer je že znan gost in od koder ga bodo spravili v prisilno delavnico.

Tržne cene.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta, 19 septembra 1912.

Pšenica za oktober 1912	11:10
Pšenica za april 1913	11:61
Rž za oktober 1912	9:49
Rž za april 1913	9:96
Oves za oktober 1912	10:06
Oves za april 1913	10:32
Koruza za september 1912	9:34
Koruza za maj 1913	7:55

Ljubljanske novice.

Ij Deželni glavar g. dr. Ivan Šusteršič bo v deželni dvorani sprejemal v soboto od pol 12. do 1. ure popoldne.

Ij Mandat za mandat. Liberalni Ljubljancje so naravnost srečni ljudje. Med seboj imajo veliko talentiranih ljudi, ali eden izmed največjih je brez vsakega dvoma g. Adolf Ribnikar. In tega se g. kandidat tudi ponosno zaveda. Njegove zmožnosti in talenti iščejo širšega obzora, Ljubljana je postala zanj premajhna, kakor svoj čas Makedonija Aleksandru Velikemu. Zato je izvrševalnemu odboru narodno napredne stranke naznanil, da milostno dovoli, da ga pošlje na Dunaj zastopat težnje naše slovenske metropole med odlične politike. Na Dunaj ga vežejo vendar tako lepi spomini! Ljubljanski liberalci so se pa te izgube tako prestrašili, da ga hočejo za enkrat na vsak način še doma pridržati in se greti ob žarkih njegove prosvitljenosti. In zato bo tle dni vsa Ljubljana pokonci, da ga izvoli v deželni zbor kranjski in ne pade v nemilost v njegovih očeh. Ljubljancje pa sedaj vedo, kak zaklad imajo v svoji sredi in kako visoko ceni gospod tržišni nadzornik svojo osebo in svoje zmožnosti. G. nadzornik gleda tle dni z zadovoljstvom, ker ima vso liberalno stranko v žepu in danes je on, mestni uradnik, komandant šefa liberalne stranke. Tako je in tako mora biti, zaslugam čast in luč na goro! Ljubljancje pa manjka še samo Bucka iz Ljubljane, ki bi to narodno napredno glorio na papir ovekovečil.

Ij Nekaj o »strokovnjakihi«. Ker se je »Slovenski narod« pred dnevi zadril v gospoda Pusta in Ogrina, ki imata poleg teorije, ki sta si jo pridobila v obrtnih šolah, tudi mnogo prakse, hočemo povedati, da ne ostanemo ničesar dolžni, kakšne šušmarje strokovnjake ima liberalna stranka. Liberalci naj le malo pogledajo na naš slavn mestni magistrat. Šef stavbnega urada stavbni svetni Duffe niti inženirskih izkušenj nima, in znano je, koliko je že zavozil v naši »beli« Ljubljani. Druga znamenita moč v tem uradu je arhitekt Ciril Koch, o katerem trdijo liberalni veliki pri Mestni hranilnici, da je eden najboljših cenilcev in strokovnjakov (glej hotel »Tivoli«), kar pa menda ne bo držalo. Ta gospod pa ima ravno tiste študije kot jih imata gospoda Pust in Ogrin — seveda brez prakse. Velik strokovnjak je menda tudi magistratni prezidijalni tajnik Janko Bleiweiss, ki je postal zadnji čas magistratni svetnik extra statum, ker se je naveličal biti celih trinajst let le tajnik. Na njegovem mestu bi moral biti pač več in izkušen jurist s polnimi juridičnimi študijami. No, gospod Bleiweiss je sicer tudi študiral deset let, pa ne kot jurist, pač pa kot medicinc. Še večji liberalni strokovnjak je pa gotovo penzionirani profesor, ravnatelj mestne plinarne gosp. Senekovič, ki se je naučil delati razne pline na gimnaziji v retortah. Pozabiti ne smemo ravnatelja mestne elektrarne in vodovoda g. Čiuho, ki tudi ni noben inženir. Take vrste strokovnjake imamo pri naši mestni upravi, ki je bila vseskozi v liberalnih rokah, sedaj si naj pa ti ljudje še upajo govoriti o študentskih strokovnjakihi! To smo navedli zato, ker napada »Slovenski narod« popolnoma neosnovano naše pristaše.

Ij Slomškove razglednice prodaja jo v Ljubljani: Prodajalna Katoliškega tiskovnega društva (Ničman), Ana Janežič, Florijanska ulica 14; Ana Okrupa, Resljeva cesta; Iv. Podboj, Sv. Petra cesta; A. Škulj, Poljanska cesta; trafika Šoukal Pred škofijo; trafika Fr. Štrkovič, Dunajska cesta; A. Sušnik trgovec, Zaloška cesta. Dne 24. septembra bo 25letnica smrti Antona Martina Slomška. Razpošljimo do tedaj kar največ Slomškovih razglednic vsem svojim dragim znancem po domovini! Razglednice se dobe tudi v pisarni »Slovenske Straže« na Dunajski cesti.

Ij Umrlj so v Ljubljani. Josip Marks, sin c. kr. orožniškega stražmojstra, poldrugo leto. — Ivan Otič, železniški zavirač, 28 let. — Karel Ahčan, rejenc, pet mesecev. — Iv. Petkovšek, bivša služkinja, 37 let.

Ij O novi kavarni. Gosp. Kokalj, okr. glavar v pok., nas je naprosil povedati, da bi on sam ne izvrševal kavarniške obrti v svoji hiši, tudi če bi imel pet koncesij. To g. Kokalju verjamemo, da sam ne bi točil kave, a kavarna v škofji ulici je popolnoma nepotrebna, pa naj bo koncesija v tej ali oni obliki. Zanimivo je, da so pričeli tle dni voziti že biljarde v prostore, ki so določeni za novo kavarno. Zadnja instanca o novi kavarni pa menda vendar ni v škofji ulici!

Ij Podčastniški zabavni večer. Danes služeci podčastniki ljubljanske gar-

nizije prirede 21. t. m. ob 8. uri zvečer v hotelu »Union« zabaven večer s koncertom in plesom. Cenj. občinstvo je vlijudno vabljen na to zabavo.

Ij Ponoči v Ljubljani. Danes ponoči so bili zasačeni nekoliko prevroči mladeniči, ki so na Bregu na Sv. Jakoba nasipu in na Dvornem trgu poškovali ograjo in pri neki trgovini odtrgali reklamne napise.

Ij Aretovana je bila včeraj slaboglasna Amalija Dolenčeva, rojena leta 1873. v Leskovcu ter pristojna v Oselico, ker ima v mestu prepovedan povratek, a kljub temu še zahaja nazaj.

Razne stvari.

Stražni psi pri vojaških skladiščih. Pri vojaških skladiščih na Dunaju in v Krakovu pridele stražam po šest, oziroma dva čuvajska psa, ki naj izpopolnijo in olajšajo stražno službo.

Škodljivost pretesnih ovratnikov. Angleški zdravnik Walter Walford je dokazal na mnogih slučajih škodljivost pretesnih ovratnikov. S tem, da je dotičnim pacientom svetoval nositi široke ovratnike, ozdravil je mnogo slučajev vrtoglavosti, občne slabosti in migrene. Kritični pretesnih ovratnikov na živce »vagus« povzroči lahko črevesne slabosti. Presenetil ga je pred vsem izborni vpliv odprave pretesnih ovratnikov na začetno tuberkulozo starejših otrok, ker je zrak prosto prihajal v pljuča in je bilo dihanje globokeje in izdatnejše. Pri srčnih boleznih je posebno opazovati neugodni vpliv pretesnih ovratnikov, kakor tudi pri oteklih žlezah na vratu. Sedanja moda narekuje posebno gospodom visoke tesne ovratnike, da izgledajo kakor bi imeli »komat« okoli vratu. — Pri vojakihi bi bilo priporočati iz navedenih razlogov odpravo sedanjih tesnih ovratnikov in jih namestiti povsod s širokimi, ker potrebuje posebno vojak izdatno prostost pri dihanju in krvotoku.

Znižan obisk ljudskih šol v Pešti. V peštanske ljudske šole se je letos vpisalo 10.000 otrok manj nego lani. Vzrok so menda nekaj slabi in dragi časi, ko starši otroke raje pošljejo za zaslužkom, nego v šolo, nekaj pa pač tudi vedno bolj širč se sistem dveh otrok.

Kuga v Samari. V Samari, v guberniji Novorosijsk, se je pojavilo več slučajev kuge. Gubernier je naprosil za pomoč rusko vlado, ker primanjkuje zdravnikov in bolnišnic.

Amerikansko meso na Francoskem. Francoska vlada je dovolila uvoz ameriškanskega nasoljenega mesa preko Calaisa.

Ekspresni vlak povozil tri delavce. Na železniški progi Loguean—Amiens je povozil ekspresni vlak dva delavca do smrti, tretjega pa znatno poškodoval.

35 milijonov rubljev za jetnišnice. Ruski justični minister je izdelal zakonski načrt, po katerem naj bi se zgradilo za 35 milijonov rubljev novih jetnišnic.

Dunajska poulična železnica je ob evharističnem kongresu izdala en dan 1 milijon 213.000 vozniških listkov, število, ki ga še ni nikdar dosegla.

Sodnik goljuf. Iz Draždan poročajo, da je bil vpokojeni deželnosodni svetnik dr. Schnell radi goljufije obsojen v eno leto in šestmesečni zapor.

Eksplozija v solinskem rudniku. V rovu št. 4 solinskega rudnika v Novem Stassfurtu so delali v smodnišnici štirje rudarji. Smodnik se je unel in raztrgal v drobne kose vse štiri rudarje, ki zapuščajo veliko otrok, eden med njimi 10.

Nesreča na morju. Ob jesenskih vajah nemškega brodogoja so vrgli morskimi valovi tri mornarje s krova torpedovke S 119. Dva so rešili, tretji je pa utonil.

Velik zaklad so našli v poltavski guberniji. Kakor poročajo ruski listi iz Petrograda, so pripeljali nedavno tega v Petrograd v spremstvu orožnikov zaklad, ki se prištevata k najdragocenejšim našega časa. — Kmetiški otroci iz vasi Molaja Bereščepina so se igrali v pesku, kar se zasveti v globočini 25 cm trd predmet, namreč tri četrta metra visoka kovinasta posoda, bliščeča se kakor zlato. V skrbi, da bi jim kdo zaklad ne vzel, so vlekli dečki posodo do bližnjega jezera, kamor so jo skrili. Nato so tekli povedati materi, kaj so našli. Mati je hitela z otroki vred k jezzeru in strme gledala bisere in dragocene kamne, vdelane v kelih in skleda, ki so jih izložili iz velike kovinaste vaze. Mati je menila, da so te dragocenosti cerkveni rop, ki se ga ne smejo dotekniti. Kmalu so izvedeli za vso stvar državni uradi. Prišel je veččak Makarenko, da bi vse na lico mesta preiskal. Med tem pa je bilo že mnogo dragotin pokradenih, odnešenih in prodanih židom. Ali po trudapolnem prizadevanju se je oblastim vendarle posrečilo, da so do malega ves zaklad spravili skupaj. Potem je bil zaklad odpeljan v Petrograd, kjer so ga shranili v državni zakladnici. Posamičnih predmetov so našli 400 in tehtajo skupaj 30 kg. Zaklad spominja nehoti na slavn ogrski zaklad Nagy-Szent-Miklos ali na za-

klad v dvornem muzeju na Dunaju. Med dragocenostimi je zlata skleda, ki ima v premeru 60 cm. Na dnu je okrašena s Kristusovim monogramom, pod katerim stoji napis v latinskem jeziku: »Ex antiquis renovatum est per paternum reverentis — epis' nostrum amen.« Skleda ima spodaj pet grških belevov z napisom in težo. Drobni deli kažejo na dobo cesarja Herakleja iz 7. stoletja. Kmetje one vasi so dobili lepe nagrade.

Pretep v sodni dvorani. Včeraj se je razvil pred senatom deželnega sodišča v Pragi velik pretep. Pred sodnijo sta stala živinozdravnik Lazina in njegova žena zaradi ločitve zakona. K obravnavi so prišli tudi Lazinovi sinovi in hčerka. Ko je mož neugodno izpovedal za svojo ženo, so se vrgli sinovi na očeta in ga začeli klufutati. V prepir se je vmešala tudi hčerka in v kratkem se je začela vsa družina pretepati tako, da so jih sodnijski sluga komaj ukrotili in se je morala obravnava odložiti.

Aeroplani. Berolinska »Tägliche Rundschau« poroča, da so Nemci nabrali za vojaške aeroplanes 6.150.000 mark. Zbirka je torej trikrat večja kakor francoska, ki znaša komaj dva milijona frankov. — Na letališču pri Tamise v Belgiji je padel aeroplan med gledalce; en otrok je ubit, 9 oseb je težko ranjenih. — Francoski aviatik Legagneux se je vzdignil včeraj v zrak in dosegel pri Versailu višino 5720 metrov, katere ni dosegel dosedaj še noben aviatik.

Češki kipar med Indijanci. Predsedništvo narodnega muzeja v Washingtonu je odposlalo češkega kiparja Fr. Mička v Indijancem prihranjene pokrajine zapadnih držav, da bi vili sadrove maske obrazov čistokrvnih Indijancev ter izdelal po njih glave za kipe antropološkega oddelka Smithsonianovega zavoda, kateremu je ravnatelj prof. Aleš Hrdlička. Muzej namerava ohraniti tipe Indijancev, ki hitro izumirajo, ko se Indijancem pridržani kraji odpirajo belim naseljenjem. Rdečkožci so z belimi naseljenji enakopravni ali po ženitvi z belokožci naglo ginejo. Kipar Mička se mudi zdaj med rdečkožci rodu Omaha in Vinebago v Nebresci, nakar se bo podal med Apače in Komanče v Oklahami kakor tudi med petero civiliziranih rodov v izhodni polovici indijanskih pokrajin.

Kraljica kot arhitekt. Kot hčeri danskega kralja Kristjana IX. ljubite angleška kraljica vdova Aleksandra in ruska carica vdova zelo svojo staro domovino. Vsako jesen bivati sestri več tednov v vili »Hirudoere« na obrežju med Kodanjem in Klampenborgom, ki ima krasno lego in ki ste jo kupili pred več leti. V parku te vile pa je bila nedavno zgrajena lesena hiša v norveškem slogu. Ta nova norveška vila je tembolj zanimiva, ker je napravila načrt zanjo norveška kraljica Maud, ki je spretna risarka in slikarica in je že pogosto v arhitektonskih risbah napravila izborne stvari. Kot poročajo, je kraljica načrt za vilo svoje matere in svoje tete popolnoma samostojno izvršila. Hiša ni le samo lepe vnanjosti, temveč je tudi zelo praktično zgrajena, tako da mnogi menijo, da bi v konkurenci za arhitekturo poletnih vil zavzemala odlično mesto.

Brezžična zveza med Evropo in Ameriko. Iz Kristijanije poročajo, da je na iniciativo vlade sklenil brzojavni ravnatelj Heftge z Marconi Wireleß Telegraph Company pogodbo glede naprave brezžičnih brzojavnih postaj na Norveškem in v New Yorku, ki naj bi služile brzojavnemu prometu med severno Evropo in Ameriko.

Srbska vlada za trgovino. Srbsko ministrstvo za narodno gospodarstvo je odredilo, da se v vsakem mestu, v katerem se vrši srbska izvozna trgovina, sestavi komisija, ki bo vse blago, namenjeno za izvoz, natančno pregledala, da-li je kvaliteta dobra. Na ta način hoče vlada doseči dober glas srbski izvozni trgovini.

Časnikarstvo na morju. Iz Londona poročajo: Najnovejši veliki dnevnik je »Cunard Daily Bulletin«, ki odsele ne bo več izhajal kot mal listič z najvažnejšimi Marconijevimi brzojavkami, temveč kot pravi veliki dnevnik. Na krovu parnika »Lusitania« izhaja ta list vsak dan med vožnjo preko Oceana v obsegu 16 strani ter prinaša vse novice iz celega sveta, ki jih dobi potom brezžičnega brzojava. Potniki dobe v tem listu vsa važnejša športna, borzna in druga poročila o pomembnejših svetovnih dogodkih. List ima tudi ilustracije, gledališke notice in feulletone. »Cunard Daily Bulletin« je dosegel med potniki »Lusitanije« sijajen uspeh ter ga bodo uvedli na vseh parnikih Cunardove družbe, ki vzdržujejo promet preko Atlantskega morja.

Brezžični brzojav pod morjem. Pariški »Newyork Herald« poroča, da je grof Ladislav Szecheny, soproj Gladys Vanderbiltove, iznašel brezžični brzojav pod morjem. Grof Szecheny, ki se je že več let pečal s to iznajdbo, je sedaj osnoval »Submarine Wireleß Company«, ki ima svoj sedež v New Yorku. Inkorporacija te družbe, ki ima na razpolago znatna gmotna sredstva, se je izvršila 2. t. m. v Albany, neposredno po došli brzojavki iz New Yorka, ki je poročala o sijajno uspelem eksperimentu. Pred nekaj meseci se je obrnil grof Szecheny na mornariškega tajnika Združenih držav mr. Meyer, da bi ga zainteresiral za iznajdbo. Meyer je dal takoj na razpolago eno torpedovko v newyorškem pristanišču. Nekaj milj daleč od ladje so napravili provizorično postajo, ki so jo opremili, kakor tudi ladjo, z aparati za podmorsko brzojavljenje. Vsi poizkusi so se izborno posrečili in ameriški mornariški poveljniki, ki so bili pri poizkusih ogrskega grofa navzoči, so izjavili, da pomenja iznajdba velik preobrat na polju telegrafije. Brezdvomno je, da bo kmalu mogoče na morje pošiljati na vse strani brezžičnim potom brzojavke. Med člani družbe »Submarine Wireleß Company« so tudi izredno bogati Amerikanci, kot David C. Watts, John M. Russel in Eugene Robinson.

Nikola pl. Mišanović o sebi. Ta dalmatinski Hrvat, ki si je v Argentini (Buenos-Aires) takorekoč iz nič ustvaril sijajen gospodarski in socialni položaj — ima za 200 milijonov dolarjev premoženja ter mu je poleg drugih odlikovanj bilo podeljeno viteštvo — je poročevalcu argentinske ilustrativne revije »Fray Machs«, ki prinaša njegovo sliko, izjavil o sebi naslednje: Poročevalec: Kaj vam je pomoglo do tolikoga bogastva? Mišanović: Moja vstrajnost in čvrsta volja. — Ali ste pri svojem delu potrebovali pomoči? — S početak sem delal sam, kasneje pa sem za izvršitev svojih nalog potreboval pomoči. Sveta nisem pri nikomur iskal; kasneje sem se sporazumeval s svojimi pastirji in svojima sinovima Petrom in Nikolom. — Ali vas je kdaj izdala sreča? — Malokdaj, a tudi tedaj me ni odvrnila od mojih sklepov. — Katere sposobnosti so potrebne, da se v tolikem delu zmaga? — Krepka volja, vstrajnost, umno gospodarstvo, edinstvo in težnjah in pripravljenost za svoj posel. — Ali verujete v srečo? — Mnogo bolj verujem v osebne sposobnosti poedinca. — In zakaj še sedaj ne mirujete? — Zato, ker je delo in gibanje moje življenje.

Smrtno ponesrečeni inženir. Docent Ivovske tehnike Jabkowski je posloval ob dopustu kot volonter v strojni tvornici v Leobersdorfu. Hotel je ustaviti neki stroj, ki ga je pa tako nesrečno zadel, da je čez pol ure umrl.

Telefonska in brzojavna poročila.

ODMEVI PULJSKIH ŠKANDALOV.

Rovinj, 19. septembra. Sodišče je inženerja Borrija in Sfiligoja obsodilo vsakega zaradi goljufije na kazen enega meseca aresta, ki je pa vsled vštetja preiskovalnega zapora že absolvirana.

NA BALKANU.

Solun, 19. septembra. Orožniški poročnik Tahsin-effendi je zapustil s 45 orožniki svojo postajo v Gorici in se podal v Monastir, kjer je valiju izjavil, da ne more v Gorici obstati, ker ga Albanci atakujejo. — V Vojkovi v plevelskem okraju so kmetje napadli orožniški oddelek.

Dunaj, 19. septembra. Dogodki med Malisori se tu smatrajo kot opravičen odpor proti turškim šikanam; vrh tega pa Porta ne kaže resne volje, izvesti obljubljene reforme.

POLOŽAJ V ALBANIJU.

Atene, 19. septembra. Situacija v Albaniji je še vedno abnormalna. Ba je so Malisori napadli Skoplje. Izid boja še ni znan.

DALMATINSKI ALBANSI ZA SVOJE BRATE.

Zader, 19. septembra. V selu Arbanasih pri Zadru se je vršil shod tukajšnjih Albancev, na katerem so govorili Relia, Vuchi in Giorgia ter pozdravljali osvobodilno gibanje svojih bratov v Turčiji.

SREČA PRI IGRI.

Opatija, 19. septembra. V terek ponoči je neki posestnik iz Subotice v tukajšnji igralni banki dvajsetkrat dobil na številko 5, vsled česar je morala banka popolnoma ustaviti igranje. Višina dobljene vsote ni znana.

× × ×

(Telefonska zveza z Dunajem je bila danes popoldne pretrgana.)

Obrtne zadeve.

Iz seje obrtnega odseka trgovske obrtne zbornice dne 19. t. m.: 1. Deželni vladi se priporoča več dispensnih prošelj za krojaško, kovaško, kolarsko, pečarsko, mizarstvo in modistovsko obrt. Ne priporoča pa se peke kruha neizkušenim, kakor združenje kolarskega s tapetniškim obrtom, združenje ključavničarskega s kleparskim obrtom pa se v enem slučaju na deželi priporoča. Razne prošnje za stavneno obrt zidarjev in tesarjev, katerih je bilo 13; med njimi tri za razširjenje delokroga, se razen štirih slučajev kot nepotrebne ne priporočajo. 3. Priporočati se 2 prošnji za dovolitev posredovalnic za prodajo hiš in zemljišč, in sicer 1 na Bledu in 1 v Ljubljani. 4. Na vprašanje c. kr. okrajnega glavarstva, če smejo peki prodajati tudi drože, se poda izjava, da so peki upravičeni za to. 5. Priporoča se obrt za posredovanje služb in plakatiranje v Kranju. 6. Priporoča se mezdni tarif za bolniško blagajno v Metliki, istotako se priporoča za Obratno bolniško blagajno v Vevčah, naj dobivajo člani podporo mesto 52 tednov le 30 tednov vsled slabega finančnega stanja te blagajne. Nasvetuje se nižji tarif za pogrebni zavod v D. M. v Polju. Dalje se nasvetuje klavnični tarif za Črnomelj. Za postojnsko okrajno glavarstvo se izda mnenje o tarifi in razdelitvi v pet okrajev za dimnikarsko obrt, izvzemši železniške objekte. Tudi želi deželna vlada, naj bi bile železniške stavbe ob kočevski železnici izvzete iz dimnikarskega okraja, kar pa v korist dimnikarjem zbornica ne priporoča. 7. Priporoča se koncesijoniranje javne tehtnice v Šturjah pri Vipavi. 8. Ministrstvo namerava koncesijonirati obrt za izdelavo cementnih izdelkov. Zato se posebno pogaja mnogo tovarov za izdelavo umetnih izdelkov v Šleziji. Mnenje zbornice pa je, da spada to pod stavneno obrt. 9. Obravnavalo se je tudi o vladnem načrtu zakona, ki se ga misli uveljaviti v Avstriji za izseljeniške in paroplovne družbe, pri katerih hoče imeti vlada več ingerence, kar se je tudi priporočalo. 10. Zbornica se pridruži mnenju zbornice v Šleziji, da je papir za marke in koleke preslab, kar naj finančno ministrstvo uredi. 11. Izreče se mnenje, da sme gostilničar z navadno koncesijo prodajati tudi na debelo. 12. Občina Postojna hoče upeljati maksimalni tarif za meso, kar pa zbornica ne priporoča. 13. Muzej Comerciele v Trstu želi od zbornice naslove tvrdk, ki so v kupčijskih zvezah s Turčijo. Zbornica bo tej želji ugodila; ako bi se kdo, ki ima trgovske zveze s Turčijo, za to zanimal, naj se blagovoli javiti zbornici. 14. Izreče se mnenje, da spada neka tukajšnja tovarna za mizarstvo izdelke med tovarniške obrate. 15. Obravnavalo se je tudi o pritožbi glede nekega neupravičenca, ki v Ljubljani in po Kranjskem izvršuje razna dela, češ, da je inženir, stavbenik in imejtelj tehničnega biroja in ki je že mnogo stavb pokvaril. Sklenilo se je, vsako tozadevno zlorabo omejiti kolikor mogoče.

Glasba.

Lira. Srednješolska pesmarica, II. zvezek; sestavil Hinko Družovič, založila Katoliška Bukvarna v Ljubljani. Cena mehko vezani knjigi 1 K 80 vin., v platno vezani 2 K 30 vin. Prvi del, ki je izšel pred letom, obsega poleg najpotrebnejše glasbene teorije, kakor: pisavo in obliko not in pavz, način takta, pomen tujih izrazov za časomer in prednašanje itd., tudi veliko eno-, dvo- in večglasnih pevskih vaj, v najbolj vabljivih tonovih načinih v duru in molu od 1 do 4 in 6 ter 57 moških zborov najboljših domačih in tujih skladateljev; pridejana je v začetku tudi kratka biografija skladateljev, katerih skladbe se nahajajo v obeh delih. Več zborov je novih, oziroma do sedaj marsikomu nezanih. — Prvi del torej ni samo praktična pesmarica, marveč tudi izvrstna pevska šola za vse srednje in višje šole, pevska društva in druge zavode, ki gojijo petje. ena mehko vezani knjigi I. dela je 1 K 70 vin., v platno vezani 2 K 20 vin. — Drugi, pravkar izišli del »Lira« je pa pesmarica, katera obsega 60 moških zborov, tako domačih kakor tujih skladateljev. Med temi je več nezanih napevov. — Oba dela kar najtopleje priporočamo vsem vodstvom srednjih in višjih šol, nadalje drugim zavodom in pejskim društvom ter želimo, da se uvedeta povsod, kjerkoli se goji petje. Posebno pa še opozarjamo gg. učitelje petja in pevovodje, da se pri pouku poslužujejo obeh delov »Lira«, kar bode brezdvomno za napredek in razvoj narodnega in umetnega petja zelo velikega pomena in velike važnosti.

Krajnim šolskim svetom priporočamo, da nabavijo v proslavo 50letnice Slomškove smrti knjižico »Mladini ob 50letnici Slomškove smrti.« Govorila M. Štupca, c. kr. vadniška učiteljica v Ljubljani ter isto podare priidnim šolarjem ob slavnostni priliki.

Pisateljica nam v nji z živimi besedami slika nad vse blagi Slomškov značaj ter njegovo čisto dušo.

Otrokom, ki bodo knjižico brali, se bo Slomšek neizbrisno vtisnil v srce kot ideal Slovenca in duhovnika.

Cena posameznega izvoda 10 v, 100 izvodov skupaj 8 K. Knjižica se dobi in naroča v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani.

Iščejo se obrtni učenci.

Občeslovensko obrtno društvo v Celju naznanja po svoji posredovalnici: Iščejo se: Štirje učenci za mizarstvo obrt, štirje učenci za kovaško obrt, šest učencev za pekarsko obrt, en učenec za kolarsko obrt, en učenec za tkalsko obrt, en učenec za sedlarsko obrt, dva učenca za krojaško obrt. Nadalje išče šest učencev ključavničarske mojstre. Opozarjamo starše, posebno revnejše, ki želijo dati svojega sina v uk kakega obrtnika, da večina mojstrov zgoraj navedenih obrti prevzame učence za celo učno dobo v popolno oskrbo, tako da imajo starši skrbeti k večjemu le za obleko. — Posebno priporočamo mojstra, ki išče učenca za tkalsko obrt. Dotični je vrl narodnjak, ki bi vzgojil učenca v spretneza in narodnega obrtnika. Ker ima razen velike mehanične delavnice še razna druga podjetja, želi dobiti fanta, kateremu bi lahko po nekaj letih zaupal to delavnico v nadzorstvo in oskrbo! Starši, ki hočete zasukati svojemu sinu eksistenco, ne zamudite ugodne prilike.

Ali imate že srečke „Slovenske Straže“? Naročite jih več skupaj. Srečka samo 1 K. Vrednost glavnega dobitka 5000 K. Vrednost vseh dobitkov 20 000 K. .:

Tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom prijateljem in znanem prežalostno vest, da je naša iskreno ljubljena soproga, oziroma mati, teta in sestra, gospa

Neža Javornik

danes dopoldne ob 10 uri v starosti 51 let previdena s sv. zakramenti mirno in vdano preminila.

Pogreb nepozabne pokojnice se vrši v soboto 21. t. m. ob 4 uri iz hiše žalosti Poljanska cesta št. 53 — 55 na pokopališče k Sv. Krištofu ter se ond v rodbinsko rakev položi k večnemu počitku.

Sv. maše zadušnice se bodo darovale v raznih cerkvah.

Ljubljana, 19. septembra 1912.

Žalujoči ostali.

I. slovenski pogrebni zavod Jos. Turk.

KLAVIR

dober in lep, se proda poceni. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 2971. (Znamka.)

Zaradi bolezni se odda v najem stara

gostilna

na deželi.

Pismene ponudbe na upravo tega lista pod 2970.

Naprodaj je poceni

šivalni stroj

(najnovejšega sistema)

(versenkbarr). Popraša naj se pismeno pri lastnici Irma Senčar, pošta Vič pri Ljubljani. 2978

Gostilna

se da v najem na Gorenjskem. Kje, pove upravnštvo »Slovenca« pod številko 2975. 2975 (3)

NARODNA KAVARNA

Zopet prične prirejati vsak dan

koncerte

svetovnoznan, priljubljena elitna damska kapela

R. H. Dietrich

Začetek ob 9. uri. Vstop prost. Ob nedeljah in praznikih začetek ob 8. uri.

Slavnemu občinstvu in rodoljubom z dežele se priporoča 2980 za obilen obisk

Fran Krapeš.

Glasovir

dobro ohranjen

in popolnoma nova

železna peč

se takoj proda.

Kje, pove uprava

lista pod št. 2983.

2983

2 ali 3 elegantne sobe

brez kuhinje, sredi mesta, primerne za pisarno ali za stanovanje višjim privatnim osebam se takoj odda. Več 2984 pove uprava tega lista pod št. 2984.

2977

Naznanilo.

Na predlog odbora upnikov se bode prodala v konkurzno maso tvrdke Josip Šepetavec, trgovina z mešanim blagom v Idriji, spadajoča

zaloga manufakturnega, konfekcijskega in galanterijskega blaga

sodno cenjena na 9006 K 23 h, ofertnim potom, kakor stoji in leži, brez jamstva konkurzne mase za kakovost in količino.

Pismene ponudbe, opremljene z 10 % vadijem, je vložiti pri podpisanem upravitelju konkurzne mase najkasneje do 5. oktobra 1912 in ostanejo ponudniki vezani nanje do vštete 13. oktobra letos.

Kupnino mora kupec plačati takoj, ko se mu naznani, da je njegova ponudba sprejeta. Prodana zaloga se izroči kupcu takoj po plačilu kupnine in je kupec zavezan zalogo nemudoma prevzeti. Inventarski zapisnik je navpogled pri c. kr. okrajnem sodišču v Idriji, odd. I. Natančnejša pojasnila pa daje podpisani upravnik.

Alojzij Pegan

c. kr. notar kot upravnik konk. mase.

Št. 1090/m. š. sv.

Razpis službe.

Na pomožni šoli za manj nadarjene otroke je vsled razpisa c. kr. deželnega šolskega sveta z dne 2. septembra t. l. pod št. 6281 v stalno izpopolnitev razpisano na novo ustanovljeno

učno mesto

s katerim je poleg običajnih zakonitih prejemkov ljudskega učiteljstva združena še mesečna remuneracija 40 (štirideset) kron.

Poleg vsposobljenostnega izpričevala za ljudske šole se zahteva tudi še dokazilo o dovršenem tečaju za vzgajanje učiteljev, oz. učiteljic za poučevanje anormalnih otrok.

S potrebnimi dokazili opremljene prošnje je pri c. kr. mestnem šolskem svetu predpisanim potom vlagati

do 9. oktobra 1912.

Zakasnele ali pomanjkljive prošnje se pri oddaji službe ne bodo vpoštevale.

C. kr. mestni šolski svet v Ljubljani, dne 9. septembra 1912.

Predsednik:
Dr. Ivan Tavčar, l. r.

Št. 68/o. n. š.

Razglas.

Na obrtno-nadaljevalnih šolah v Ljubljani, in sicer: na strokovnih nadaljevalnicah za mehansko-tehniške obrti, za stavnene obrti, za umetne in oblačilne obrti, končno na splošni obrtni nadaljevalnici se prične šolsko leto 1912/13 v četrtek dne 3. oktobra 1912.

Vpisovalo se bode:

a) za strokovno nadaljevalnico mehansko-tehniških obrti v vodstveni pisarni I. mestne deške ljudske šole v Komenskega ulici;

b) za strokovno nadaljevalnico stavnih obrti v vodstveni pisarni II. mestne deške ljudske šole na Cojzovi cesti;

c) za moški oddelek strokovne nadaljevalnice umetnih in oblačilnih obrti v vodstveni pisarni IV. mestne deške ljudske šole na Prulah;

d) za ženski oddelek strokovne nadaljevalnice umetnih in oblačilnih obrti v vodstveni pisarni mestne nemške šole na Erjavčevi cesti št. 21 (prilijče);

e) za splošno obrtno nadaljevalnico v vodstveni pisarni III. mestne deške ljudske šole na Erjavčevi cesti 21 (II. nadstropje), povsod v četrtek, petek in soboto dne 26., 27. in 28. od 6. do 7. ure zvečer in v nedeljo dne 29. septembra dopoldne.

Sprejemali se bodo vajenci in vajenke. Vajenci in vajenke, ki vstopijo v šolo nanovo, se morajo pri vpisu izkazati z odpustnicami ljudske šole; vajenci in vajenke, ki so v obrtno šolo že pohajali, (e) pa s svojim zadnjim izpričevalom.

Šolski odbor obrtno-nadaljevalne šole

v Ljubljani, dne 12. septembra 1912.

2973

Načelnik:

Dr. Ivan Tavčar l. r.